

Editorial itinerant

Rana desprinderii

Andrei ZANCA

Germania

Ce putem observa în această etapă a unei *delt* culturale? O raționalitate exacerbată cu tendințe de unilateralizare, implicând automat o limitare a conștiinței, ce nu poate genera decât mutilări. Desprinderea de unitate și deci instituirea de delimitări tot mai rafinate (grație ochiului disecator, în pofida urechii care preia întregul), duce la un soi de *metapatologie*: nimeni nu-și mai pleacă urechea (nu mai are *urechi de auzit*, deci implicit nici atenția, nici tandra aplecare ori băgarea de seamă, luarea-aminte), la spusele *altuia*, ba dimpotrivă, vrea să se audă *doar pe el*.

...Valentin și Gabriela LEAHU

Sibiu

Oare se poate „poezi” pe praful ăsta de „criză” sau de recesiune cum se mai numește? Uite că da! Și într-un fel aparte. Adrian Suciuc îi spune mamei sale că „locurile de veci pe pământ se plătesc o dată la treizeci de ani”, Eugen Evu vânează curcubeii la Deva ori la Hunedoara, Hațeg, Orăștie, Valea Jiului, (cu Elena Daniela Sgondea) Cornel

Ungureanu ne sfătuiește să avem tiraj mai mare de poeme, Silviu Guga trece de la proză la poezie, în drum spre Ipotești, Jean Văcărescu, în „Arborele cu vrăbii”, gândește la Boris Pasternak („Cu ochi de fulgi, prin întuneric, Iernile mă caută pe-acasă”), Dan Mircea Cipariu (președintele poezilor Bucureștilor) a trecut la poezie politică, anunțându-și confracții de la Uniunea Mare că e ceva putred în organigrama lor... Și vom „poezi” mai departe, cu Brumarul care-i scrie iubitei „ce-și plimbă pisica în leasă” ori Liviu Vișan cu inegalabilele „Licențioase”, ori, de ce nu, cu Mircea Dinescu, citându-se în „Cotidianul” (din volumul „O beție cu Marx”, 1996) cu „Scrisoare către Vaclav Havel aruncată la coș”.

Ei, bine, dacă în fiecare zi am citi o poezie, nu am deveni, oare, mai buni?

Contraeditorial

Gabriela GOUDENHOOF

Oradea

Criza pe contrasens

“La ce bun poezi în vremuri sărace?”

„La ce bun poezi în vremuri sărace?” Îmi tot repet versul lui Hölderlin de-o vreme încoace, căutându-mi locul într-o lume isterizată de criză, într-o lume întoarsă pe dos, în care nulitatea intelectuală a devenit condiție a succesului și accesului la poziții înalte, putere și bogăție.

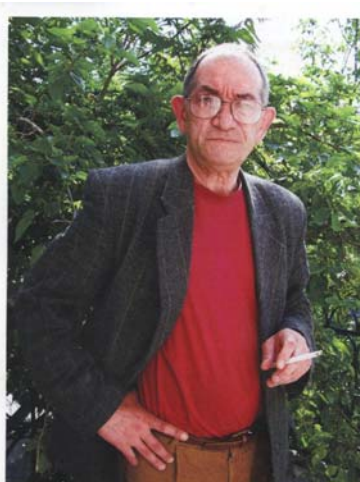
Îmi plăcea să cred că poezia este un refugiu al nostru, al tuturor, dar românul, despre care se spune că s-a născut poet, a devenit între timp manelist și otevist iar

timpul nu-i mai dă răgazul și răbdarea de a adăsta prin librării ori de a însera citind versuri spre liniștirea sufletului său chinuit. Și atunci te întrebi: ce face poetul în astfel de vremuri? Se însingurează, se întristează de o astfel de lume, arată cu degetul poeziei înspre cetatea decadentă, amețită ca o navă eșuată... din când în când pur și simplu moare în singurătate... apropo, când goniți cu mașinile pe centura Oradiei nu uitați să îi dați bună ziua poetului Ion Davideanu, care locuiește acum îngropat pe aproape!

Uneori poetul devine „clown”, ca Hamlet, ca Eugen Evu, hăituit prin dosarele securității, imaginând palate poetice din dogoarea sărmanului apartament de bloc hunedoarean... Alteori conduce orbii prin lume, ca poetul George Vidican, învățându-i să adulmece Tamisa, ori să asculte vântul foșnind prin Turnul Eiffel.

Iar când poetul vine și ne citește versuri ca și cum ar rupe bucăți de pâine din sufletul său chinuit, aruncându-le la porumbei și la jivine deopotrivă, pentru pacificarea cetății, așa cum a făcut Alexandru Sfârlea deunăzi, când ne-ai cântat și ne-a alintat ca pe copii, noi nu ne-am prea putut aduna să-l sărbătorim pe poet decât în număr prea mic, căci aveam, ca de obicei, treburi mult mai presante. Între timp poezii noștri sunt puși să caute sponsori pentru cărți pe care nu le mai vrem și nu le mai cumpărăm, ori sunt executați silit de funcționari bancari aroganți în ținutele lor bussines și, într-o lume în care noi devenim autiști, închizându-ne tot mai adânc înlăuntru-ne, poetul își ridică gulerul paltonului vechi și chiar dacă încă umblă fluierând pe străzi ori cade uitat la o masă din Astoria, el devine încet-încet invizibil.

Muguraș Maria PETRESCU translated:
Din dictatură ... Moldova deasupra apelor

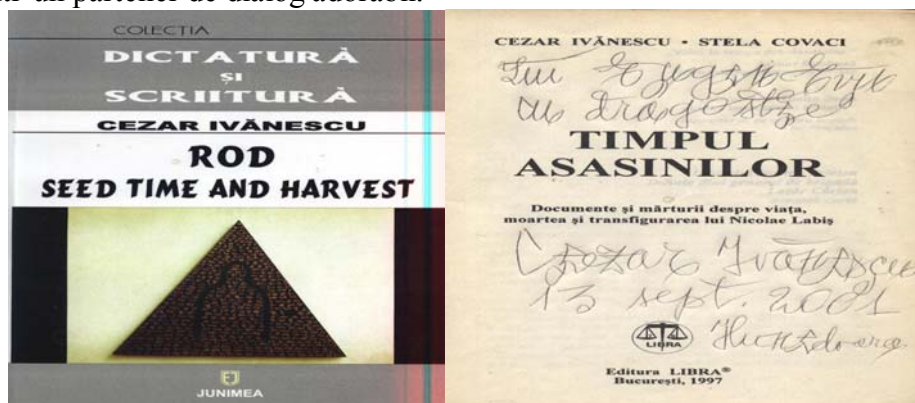
Epitaf jacquesian: „ aici zac eu, ucis de ceilalți”...Imagine 1 Clara Aruștei (fragment)

Era Cezar Ivanescu un om incomod, irascibil, intransigent in familie, era acel om de care s-au temut atat de mult dusmanii sai? Sau, dimpotriva, se manifesta cu bucurie, cu rabdare, cu dragoste?

Cezar Ivanescu avea capacitatea de a transforma un loc comun intr-un spatiu sacru. Cred ca puterea de a polariza pozitiv energiile locului pe care il ocupa venea din profunzimea fiintei sale, din bunatatea sa care depasea limitele normalului si mai ales din sufletul sau luminat. Atunci cand intra in curtea casei sale spatiul acela ingust, structurat asa cum este

aproape tot centrul Bucurestiului, intre calcane, se umplea, devenea dintr-o data cat un imperiu si primea forta si sacralitatea unui templu.

Pe mine ma emotiona si intr-un anume sens chiar intriga felul in care putea sa se bucure de lucrurile simple, faptul ca in plan material se multumea cu atat de putin. Ducea aproape o viata de ascet, in aceasta lume ii erau suficiente o cana cu lapte si o cafea..., era mereu inconjurat de carti, citea enorm, dormea doar cateva ore pe noapte, avea o inclinatie aparte catre tragic si era un om profund credincios, privea arta si scrisul dintr-o perspectiva sacra, dar in acelasi timp avea si un scilpitor simt al ironiei care il transforma intr-un partener de dialog adorabil.

... Era de o modestie rara si avea incredere totala in oameni, aceasta putere de a crede neconditionat in ceilalti, de a nu putea concepe rautatea si tradarea l-a si dus catre moarte, facandu-l sa se lase sedus de promisiunea unei interventii minore si a unei ingrijiri speciale. Ajuns acolo, in Bacau, a fost inasa abandonat si tratat ca ultimul animal de povara al lumii... Modul in care a murit si apoi felul in care conducerea USR a gasit de cuviinta sa trateze aceasta moarte este si va ramane pentru totdeauna o pata pe sufletul celor implicati, o pata facuta cu sangele unui mare poet. Poate ca nu este acum chiar momentul potrivit, dar tin ca aceasta marturie a mea sa fie transcrisa. Cezar Ivanescu a murit ucis.S-a scris despre Cezar Ivanescu ca "a fost atins de aripa geniului", cu siguranta gradul de genialitate nu poate fi cuantificat, dar daca ar fi sa acord o masura eu as spune ca a fost pur si simplu invaluit de geniu si ca din aceasta postura privilegiata si in egala masura urata de ceilalti a avut parte de mari prietenii si ma refer aici in special la cele literare, ii amintesc doar pe Marin Preda, Petru Arustei, Emil Cioran, Petru Cretia, Basarab Nicolescu. Basarab Nicolescu relateaza la randul sau despre intalnirea sa cu Cezar Ivanescu: "L-am cunoscut pe Cezar la Paris, acum aproape zece ani. Ii cunosteam, bineinteles, poezia, dar nu ne intalniseram niciodata. M-am cutremurat ascultandu-l cantand. Vocea sa mi se parea ca vine de foarte departe, din timpurile imemorabile ale istoriei noastre. Recunoasterea noastra a fost imediata, ca si cum ne-am fi cunoscut dintotdeauna. O prietenie spirituala rara s-a nascut atunci".

Ii placea sa bea cafea, sa revada filme vechi (romanesti sau straine?), sa se plimbe prin zapada, prin ploaie, in amurg?

Adora sa bea cafea, sa il rasfete pe Jacques (un brac german), cred ca mai putin ii placea sa se plimbe prin ploaie pentru ca era o persoana solara, iubea caldura si lumina, se uita uneori cu placere si la filme si radea intr-un fel molipsitor la comedii, se uita mai ales la meciurile de fotbal si de box, era tonic si plin de umor, inasa realitatea este ca viata nu prea i-a lasat ragazul unui trai tihnit.

De cine crezi ca ii este dor acum?

As vrea sa nu ii fie dor de nimeni, sa fie in Lumina lina, alinat de Dumnezeu, in cantec, sa se desprinda cu totul de sine si de noi, sa uite imaginea si calea catre aceasta lume, sa fie o raza din Lumina care ne vegheaza... dar cred ca ii este dor de Jacques... de cartile sale si de tot restul lumii.* *din semnalările primite de la Clara Aruște. (Text fără diacritice).*

Filiale USR

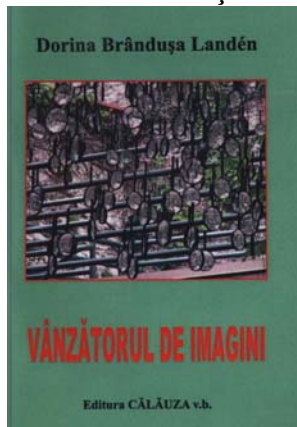
Viața literară la Deva

O lansare de două cărți ale devenilor Mariana Pândaru- Bîrgău(Fil. Alba), (în picioare), cu un volum de editoriale ale ziarului Călăuza, și altul de Ovidiu Vasilescu, despre „ cruzimi imaginabile ale tinereții sale în temnițele comuniste”, (autorul este în sală...), iar alături de eminenta poetă- editoare, directorul Bibliotecii județene Sebastian Bara, și poetul și cantautorul Ioan Evu (Fil. Sibiu). „Ardealul literar” va apărea într-o serie nouă

Ioan EVU

Dorina Brândușa- Landen

Într-o vreme când poezia pare preocupată mai mult de latura parodică a existenței, fără aderență la valorile ce-au consacrat-o, în atmosfera tot mai viciată de experiențe efectuate de dragul formei – ne aflăm, iată, în plină epocă a proliferării *vânzătorilor de imagini* vidate de substanță. Dorina Brândușa Landen propune un discurs poetic auster, lapidar și, tocmai de aceea, plin de naturalețe. Poezie

în stare pură, fără asperități, excese ori inutile învolburări. Reflexivă, lirica aceasta n-are nimic comun cu tendințele feministe ale atâtor poetese ce afișează fie un exacerbât bovarism funciar, fie o deșănțată exhibare a experimentului de budoar. Deși cu pronunțat caracter autobiografic, versurile nu se constituie în simple file de jurnal, poeta reușind să evite cu ingenuozitate capcana romanțiozităților edulcorate și, totodată, orice umbră de elan declamativ. Le opune acestora suprinzătoare profunzime introspectivă, mărturisind cu voce surdinizată avatarurile eului liric aflat în perpetuă căutare a identității, Dorina Brândușa Landen e poeta care-a ars în tăcere câteva etape evolutive, iar cartea sa, „Vânzătorul de imagini”, este mărturia unei solitare și inedite călătorii” prin nimicurile zilei”.

Eugen EVU

Poeme de adio

Incantație în Septembrie

Mă sărbătoresc zilnic, scriind poezie,
murindu-vă,
 melodios și vindecător oarecum
dăruind har și altora, prin preardere.
Gânduri, migrând și revenind,
 în cuiburile de faguri ale memoriei
Mie însumi, duios, mă rog: iubește.
Uimirile-mi cultiv, îmi hrănesc rânduneii
aurii
cu scânteierile genelor.
Beau și sărut cu ochii tăi luminoși.
Chakrele dezmierdânu-le cu isoscelul
cocorilor,
algoritmând incantații.
Voi descoperi cum să-ți mor ție partea de
moarte.
Vă rog: pentru cei ce vă urătesc viața, nu
vă mai înjosiți
rugându-vă!
A fi este a deveni ceea ce crezi că ești.

O, auzind zumzetul sacru al electronilor
sub erogenice sinapse – Religio!

Când vom fi invizibili, curcubeul nocturn
va adevăra altceva
dincoace de recea lumină a rațiunii-
acel dor de noi înșine ce prin atingeri
ia trup și vibrează-n surâsul Cunoașterii
și acela mai uman prin devenire de Om
din femeie,
 îl va stinge pe falsul dumnezeu
 care acum ne omoară.

Să nu uit

Să nu uit că exiști că exist
Să nu uit a-mi spăla zilnic gura și mâinile
pentru cuvintele cele doar gândite și cele
gemene
rostate scrise trimise
sculptând cu cerul gurii roua zeitei
Să nu uit a-mi lua zilnic pastila anticheag
să nu uit să nu te uit
a-ți reda numele la trezire
sărutându-te...

Raport despre starea poieion

La fiecă bucurie de a fi, de a exista, nu
strică un bruș de condimente...elegii ca
ofrande.
A conștientiza extactic existența, este a trăi
poetic, a te copilări, uimindu-te că ești.
Catarge răsărind din orizontul boltit al
memoriei...Măreții, dezastre, acalmii,
zbenguirea delfinilor..
 Orhideele – ce polisemantică!....
Paranoia lor empatică, perfida, duioasa lor
complicitate
cu vânturile ce mimează pe luciul apei,
abisul flămând de lumină...
La irealul țarm, acolo, ..., și le-am așternut
să îți stâmperi extazul...
Gropițele gemene ale obrazilor ei, mici
cupe de ghindă, din care am sorbit sclipățul
stelelor...

Manittiene semne ...

Manthra
di Eugen Evu
trad. di Danut Gradinaru

Tre sorelle luci
nell'orizzonte
mi hanno benedetto con fiori
da un lato all'altro
la follia salta
tellurica sotto scalpello
trillo di triluce!
bruciare vergine
bene-male ubriaco
insieme
sottobosco fiammeggiante voce
euphorion
perdita di sé
sciame d'api
attraverso spezie pure
di torbidi colori
falciando aure
* rivista *Accad. Internazionale Il
Convivio, Sicilia*

Varujan VOSGANIAN în Italia

Portret de bărbat cu fundal ploios

Eu sunt ceea ce simt. Și totuși
Numai lipsa simțurilor e cu adevărat a
mea,
Cum ar fi de pildă orbirea.
Ochiul meu neliniștit, hain,
Vine dintr-un alt trup, luminos,
Așa cum pasărea lasă anume să-i cadă
Oul într-un cuib străin.
Eu sunt ceea ce știu,
Maica mea dintâi a fost cartea frumoasă
Din teancurile ei am simțit gestul
Frunzișului veșted
Ca laptele de lupoaică
Și totuși, într-o zi, paginile ei
vor uita că s-au scris,
Se vor strecura ca apa printre pietre.
Într-o zi cuvintele vechi,
Înfierbântate din gură în gură
Vor dura ca o arsură, o iască.

Serie nouă

Într-o zi maica mea va uita precum că
m-am născut,
într-o zi maica mea va uita chiar să se
nască.
Eu sunt cel care sunt.
Înhămat la propriul meu chip,
Opintindu-mă la edec
Singuratic, ca un pândar al propriilor urme,
Ca un cerc.

Și, mai ales, eu sunt ceea ce nu-i
Și adaug, cu trupul meu și numele acesta,
Strămoșilor mei
Poate că ploaia e adevăratul meu sânge,
Care bate în ceruri hai –hui.

***din Revista Il Convivio, sept. 2010**
Italia
trad. di Elena Daniela Sgondea

Personalități hunedorene

Prof. univ. Mihaela Miroiu

Născută la 10 martie 1955, Hunedoara este teoreticiană și militantă feministă din România. Mihaela Miroiu este profesor universitar la SNSPA. A fost decan al aceleiași facultăți între 1997 și 2001. Ca teoreticiană a politicii a analizat democrația neliberală în postcomunism (România. Starea de fapt, în colab.), conservatorismul de stânga (Societatea retro, 1999); politicile de gen în societatea postcomunistă și sindromul pe care îl numește "feminism room-service" (Drumul către autonomie, 2004). Ca autor de filozofie a publicat *Gândul umbrei. Abordări feministe în filosofia contemporană*, 1995 (postmodernism și feminism) și *Convenio. Despre natură, femei și morală*, 1996 (abordarea eticii din perspectiva ideii de convenabilitate). A inițiat în România reformarea studiului filosofiei (1990-1993), programele de cultură civică pentru licee (1995), studiile de gen (1994-1997), studiile doctorale în științe politice (2000), prima colecție de Studii de gen (Editura Polirom, în 2000) cercetarea și codurile etice în universități (2005). A publicat și publică în presa culturală: *Revista 22*, *aLititudini*, *Dilema*, *Observator cultural*. Sinteza articolelor sale feministe a fost publicată în volumul *Neprețuitele femei* (2006), iar cea a articolelor pe teme de etică politică în vol. *Dincolo de îngeri și draci. Etica în politica românească* (2007). Este cunoscută internațional prin articole și conferințe de etică politică, analiza tranziției și teorie feministă.

Angela Felicia Botez

(n. 12 august, 1943) filosof.

DR. ANGELA BOTEZ

Date biografice

S-a născut la 12 august, 1943, la Deva, unde a absolvit Liceul „Decebal”.. Urmează Facultatea de Filozofie (1961-1963). Doctor in filozofie din 1978. Cercetător științific principal la Institutul de Filozofie, Academia Româna. Membră în societățile internaționale: GAP, 4S, EASST, IUHPS și în colegiile revistelor „Man and World”(SUA) și „Apraisal”(Anglia). Redactor-șef al „Revistei de filozofie” și a „Revue roumain de philosophie”. **Cărți publicate:** *Dialectica creșterii științei - O abordare epistemologică*, 1980; *Euristică și structură în știință*, 1978; *Revoluție și Creație*, 1983; *Lucian Blaga. Cunoaștere și Creație*, 1987; *Metamorfoze actuale în filozofia științei*, 1988; *Simetrie și asimetrie în Univers*, 1992; *Realism și Relativism*, 1993; *Filozofia mentalului. Intenționalitate și experiment*, 1996; *Dimensiunea metafizică a operei lui Lucian Blaga*, 1996; *Concepte integrative antice, moderne, postmoderne*, 1997; *Filozofi britanici la sfârșitul secolului al XX-lea*, 2000; *Șapte călătorii filozofice în Marea Britanie*, 2002; *Filozofia conștiinței și științele cognitive*, 2002; *Filozofie în paradigma culturii britanice*, 2004; *Arhitectura sistemului și conceptele integrative blagiene*, 2004; *Revista de*

filozofie la 80 de ani, 2004; *Un secol de filozofie românească*, 2005; *Lucian Blaga - confluente filozofice în perspectivă culturală*, 2007 Traduceri din : W. Newton Smith, Roger Trigg, Calvin O. Schrag, Ted Honderich, I. Niiniluoto.

... și un româno-american

Florentin SMARANDACHE
(U.S.A.)

-inedite-

- **Vino, că nu mai pot !!**
- **Cuvânt cu cuvânt.**
- Foaie verde nu știu cine
- A mâncat pe nu știu ce.
- Profesor W a venit să-mi asculte engleza, cică o vorbesc cu accent francez!
- Ah, ce țâțe, mânca-ți-aș!
- Ce e cu tine, că de la o vreme ești așa de drăgăstos și amabil. Probabil din cauza climei.
- L’Amerique aura sa fin, comme d’ailleurs tous les empires. Avec les mensonges de la propagande elle ne pourra (plus) résister à l’infini.
- Pas de culture, pas d’humanisme non plus.
- L’argent et seulement l’argent...

EXPRESII

- Toate sunt schimbătoare, doar schimbarea este constantă.
- Cel care pariază este fie idiot (nu știe despre ce este vorba), fie un hoț, șarlatan (știe despre ce este vorba).
- Paradox: (Chuck Clifton): Există o excepție pentru fiecare regulă care nu are nici o excepție
- Palmele tale, templu pentru privighetoare.
- Simfonie în lemn de nucă.
- Câteodată este bine să fii divorțat câteva săptămâni.
- Câteodată franceza îmi pare un fel de română, pițigăiată.
- Indicații pentru excursii: Don't look vulnerable or lost. Stay alert to what's happening around you. Carry minimum luggage.
- Vorba ceea: eu sunt mic, nu știu nimic. Tata-n pod jupoie capra mama-n casă frige carne
- Te rog să-i bagi pe mulți în pizda mării lor din partea mea.
- De murit moare oricine..
- Fața ei ca un aragaz cu două ochiuri.
- Sunt câte unii care, lăudând pe alții, se laudă de fapt pe sine. Mai ales criticii.
- Natura l-a creat pe Marx (parafrază).
- Au luat (cumpărat) fiecare de căciulă câte o bască.
- Vulpea doarme iepurește.
- I-a trimis o ilustrată, și astfel s-a înfiripat între ei o dragoste la prima vedere.
- Mașina porni în galop..
- Gheorghe taie lemne
- Gheorghe nu taie lemne
- Gheorghe taie
- Gheorghe taie fumul cu cuțitul
- Gheorghe nu taie lemne
- Gheorghe taie frunze la câini.
- Gheorghe ucide balaurul
- Vecinul de la doi bate covoarele în timp ce vecinul de la trei bate la ușă. Cel de jos bate în calorifer. Cel de la subsol își bate covoarele. Ceilalți își bate nevestele.
- Georgescu bate toba iar Georgescu (bate mingea) și eu nevasta.
- Beat de tristeță / altul beat din lipsă de băătură.
- Să nu lași din mână/ piciorul
- Marian Popa ne adresează „Călătorie sprâncenată”.
- Fumătorul este sănătos-tutun.
- (Cine trage la tutun / este sănătos (tu, tun)).
- Dintre (ei) doi mai deștept era câinele
- Simbolul acesta este un semn, semnul un simbol.
- America este un popor de popoare.
- La cercul Polar o zi are șase luni
- În Zair îți trece ecuatorul printre picioare.
- Când călătoresc, parcă timpul se dilată și o zi de drum este mai mare decât una obișnuită.
- Este o linie de despărțire care unește.
- Și băiețelul ce face? Face pe el!
- Fiul meu nu e comparabil cu nimeni.
- Și întrebarea poate fi un răspuns.
- Cenaclul se ține în fiecare luni a fiecărei luni.
- Același cuvânt în texte diferite are culori diferite.
- Scris la sfârșitul unei lucrări: „Pentru conformitate Ovidiu Florentin”
- Ce diferență există între dumneavoastră și tânărul scriitor X? O. F.: Nu există diferențe între noi, ci între părinții noștri.
- După ce au murit, au mai stat un timp în loc, după care m-am dus la culcare (sculare).
- Vezi bine că ai orbit.

- A fost nevinovat săracu! Dumnezeu să-l ierte!
- Îl întreabă pe Nistor și nu răspunde, atunci îl întreabă pe Nistor.
- Deștept dar prost învățat.
- Cei mai criticarzi critici, sunt scriitorii ratați prin ne-recun(O)ăștere....
- Excepțiile și uneori viagra, întăresc regulamentul....
- din volumul tandem cu Eugen Evu „Vino, că nu mai pot !”, în curs de editare

Bravuri ameromâne sau viceversus

Florentin SMARANDACHE (U.S.A.)

Neutrosfia și Ipoteza Smarandache

Neutrosfia” este o generalizare a „dialecticii” din filozofie, realizată de Florentin Smarandache prin introducerea categoriei de „neutru”, alături de categoria de „contrarii”. Prin aplicarea neutrosfiei în logica matematică, s-a realizat logica neutrosfică (numită în literatura de specialitate și „logica smarandachiană”), în care o variabilă logică are trei valori: „adevărat”, „fals” și „incert”.

Enunțată în articole de fizică teoretică, „Ipoteza Smarandache” (apărută ca o consecință a paradoxului Einstein-Podolsky-Rosen și a inegalității lui Bell) afirmă că în Univers nu poate exista o viteză-limită, contrazicând concluzia lui Einstein, care susține că viteza luminii este viteza-limită din Univers.

Academia de Științe „Telesio-Galilei”, cu sediul în Croydon, comitatul Surrey, Marea Britanie, cu o filială la Universitatea din Pécs, Ungaria, este o asociație nonprofit formată de savanți (cei mai mulți sunt din domeniul științelor naturii), având ca scop progresul creativității științifice. Ea poartă numele a doi oameni de știință italieni, Galileo Galilei (1564-1642) și Bernardino Telesio (1509-1588), care au schimbat modul de înțelegere a Lumii și au avut o atitudine fermă împotriva obscurantismului. Dacă fizicianul, astronomul și filozoful Galilei este cunoscut de toată lumea, pentru că figurează în manualele școlare, contemporanul său Bernardino Telesio (filozof independent aparținând Renașterii târzii) este mai puțin cunoscut, pentru că s-a retras din mediul universitar pentru a-și putea dezvolta în cărțile sale ideile filozofice și științifice în afara restricțiilor tradiției aristoteliene-scolastice, dominantă în universități. El a fost un critic înflăcărat al metafizicii și a promovat abordarea empirică (pe bază de experiență) în filozofia naturii, fiind premergătorul empirismului modern timpuriu. Opera sa a avut o influență foarte mare asupra unor filozofi de marcă ai epocii, precum Tommaso Campanella, Giordano Bruno (ambii din Italia), Pierre Gassendi (Franța), Francis Bacon și Thomas Hobbes (ambii din Anglia).

Printre cei peste 160 de membri din lumea întreagă ai Academiei se află și patru români: Cornel Ciubotariu (fizician, prof. univ. dr. la Universitatea Tehnică „Gheorghe Asachi” Iași), Constantin Udriște (matematician, prof. univ. dr. la Universitatea „Politehnica” București), Radu Zamfir (filozof) și Florentin Smarandache.

Eugen Evu

Kilometrul zero, unu ...?

Rememorări literare hunedorene

Cenaclul județean literar artistic „**Lucian Blaga**”, al tineretului
- activ între 1971- 1997.

În anii 1995, sub genericul inspirat de sintagma a ceea ce părea atunci una simbolică, a revoluției, sugerând deopotrivă ideea unui nou început pentru noi toți, am editat la Hunedoara publicația periodică „Kilometrul zero”. Ulterior, am fondat: Vitraliu- Arte Frumoase, Provincia, Renașterea Hunedoarei (hebdomadar județean), Noua Provincia Corvina (reviste literare), Semnal, (ziar sindical Siderurgistul), iar în tandem cu Mircea Diaconu, „Hunedoara Exclusiv”. Deasemeni, la Deva, am fost fondator la „Constelația Dragon” (dir. Valeriu Bârgău) „Ardealul literar și artistic” (idem) și am fost temporar rubricator cultural la „Obiectiv „ și „Euro Obiectiv (dir. Mircea Goian, Monalise Hihn) ...Revenind la ...Kilometrul Zero...Am apelat atunci la câțiva sponsori și publicația a fost un prim gest al următoarelor mele altele, pe care în timp le-am trăit înconjurat de numeroși tineri aspiranți la afirmarea literară și nu numai. Îmi amintesc de numeroși tineri sau mai vârstnici artiști, ce mi-au fost aproape în cele 52 de ediții (lunare !) ale „Studioului Artelor” de la Casa de cultură, apoi ai „ Revistei vorbite cu public”, în sala Concordia (1971- 1995) pe-atunci, care s-au afirmat ulterior în artele plastice (Tiberiu Fazakas, Tiberiu Balazs, Dan Pichiu, Mia Anilevski, Florin Scurtu, Dana Florescu, etc.) unii dintre ei azi fiind titulari U.A.P. Sala de 100 locuri Concordia a fost mereu plină, aveam deja un public ce se bucura de o atmosferă cu adevărat artistică. Nu a lipsit nici grupul vocal- instrumental Canon, în prima lui

formulă, nici baletul (colega Marinela Bilavu și trupa de dans modern, azi în Suedia), satira și umorul, recitarea artistică, cu actorii cursurilor de teatru, ca Ana Ciontea, (azi în Franța) Simona Gălbenușe (azi în Canada), Sergiu Andrășesc, Camelia Maxim, Florin Busuioc, Ion Mermezan, Petre Sănduț alți actori ai Teatrului Poetic regizat de mine și multilaureat republican, recitaluri cu invitați din județ sau din țară... În „Kilometrul Zero” au publicat următorii, în 1995 fiind ultima serie a celor ce prin ani s-au succedat prin cenaclul Blaga: Felicia Kovacs, Ana Maria Bugnar, Nicolae Szekely (azi membru UR), Viorica Birta, Petru Poiană (emigrat în Irlanda), Dan Pleșa, Ioan Barboni, Robert Petrescu (autor a două cărți), Tiberiu Dîscă (o carte de teatru absurd), Ioan Barb (o carte, o revistă fondată în 2010, cu Daniel Lăcătuș și Silviu Guga..) Zoltan Szalkay- junior, Ovidiu Băjan(azi în Franța, autor a trei cărți), Crinela Goran, Liviu Ofileanu (autor a unei cărți), Alin Făt, Anca Nemeș, Lăcrimioara Ursa (autoare a două cărți, jurnalistă la Timișoara), Ildiko Malea, Eugen Evu. Absențe motivate au fost cele ale Liliane Petruș (azi red. senior la Flacăra lui Arion), Călin Hera (red. senior la Evenimentul Zilei), Nuța Crăciun (autoare a două cărți), Dumitru Murărașu (poet și plastician), Dumitru Burduja (emigrat în U.S.A.), Anca Oegar (plecată cu sorcova..?), Anișoara Călin (emigrată în Franța), Felicia Kovacs (stabilită în Italia), Vergiliu Vera (Ion Cișmaș), Dumitru Spătaru și alții. Mi se spunea boematic „antrenorul de poezie”, așa că am semnat sub acest pseudonim un mic editorial ”Antrenorul de poezie”. (Periodicul a fost salutat (autograf olografic) de inimosul, prestigiosul critic Laurențiu Ulici, cel ce avea să fie președinte al Uniunii Scriitorilor până la moartea sa tragică. (eugen evu).

Kilometrul Zero / o revistă cu un unic număr...

Frica ne înjosește

Frica ne înjosește.
Și lupta nu mai e un lung
Poem eroic.
O frică animalică
Tremurând, amețind.
O mușcătură fără sens
Din viață.
Fără speranță la marginea ființei.
Noi, hrană pentru spațiu,
Reacție în lanț,
Șir de mărgelae al soarelui
Noi nu ne mai imaginăm nimic,
Nu mai vedem
Nimic cu ochii noștri –
Auzim un sunet
De neînțeles, nici un sunet.
Și suntem carne care se roagă
Dar voința ultimei noastre copii
E în noi:
Șoim de lumină sau orice alt cuvânt
Se va întâmpla. S-a întâmplat.

*Hans Andreus trad. E .Evu,
Ingrid Olde Beneker și Gloria Evu*

Numele trandafirului

Știi, am păstrat chiar și-acum
Micul tău dar din anul extazului:
Trandafir măreț, cu straie
de purpură arsă
chiar când mi l-ai dăruit
îți amintești ?
I-am sărutat, petală cu petală,
fără a ști că-l striveam
cu amețitorul meu sărut
căci buzele-mi erau fierbinte santal
și nu am știu că vei pleca
spunând „c'est fini”!
el, scumpul trandafir se va scutura
ca un număr multiplu în zerouri
cum ochii feciurelor bătrâne
suspendând interiorul rece abis
al unei dorințe ce se autodevoră.

Felicia Kovacs (Italia)

Poem

Dintre păsări au rămas numai frunzele
Să îi fie toamnei tandru giuvaier
Amfora luminii și picură tristețea
Vălvătaia ierbii a ajuns la cer

Somnul poetului se întoarce în maci
Și clorofila, iubito, în irișii tăi
Îngerii preschimbați în castane fac tumbă
Va veni ploaia și roind pe neștiute căi

Cineva a risipit îmbrățișările fluturilor
Adună pietre în coșul pieptului meu
Mi-e dragă toamna, dar aceasta e parcă
Toată indiferența lui Dumnezeu.

Ovidiu Băjan (Franța)

Nirvana

Ți-aș frânge între palme
Trupul din flori de cireș
Ca să mă spăl cu el
Să mă purific
Și m-aș limpezi cu tine
Cum cerul cu privirea
Unui copil care fuge.

Ana Maria Bugnar

Schimb

Cu șlefuiți stângace târziu
Înflorește în umbră lacrima
Coroana imită rădăcina
În suferința ca un triumf în sus.
Punte a umbrei luminii
Între vis și trezire
Prunc de poem să îți dăruie.

Ileana Dîncu

Rătăcirile mele

Rătăcirile mele mai plâng
Și acum, uitate-ntr-o agendă
Metafizică
Noaptea interminabile
Mă mai dor
Și iubirea e tot o înscenare
Fizică
Enigmatic tâlc sonor
Dumnezeu e umilit în fiecare

Lacrimă a mea
Fiind oglinda unui Narcis pe dos
Și îmi e dor ca de nimeni
mi-e dor de toate diminețile
ploioase sau însorite
maicile noastre care se nasc și renasc.

Petru Poiana (Irlanda)

Căderea pe cant

Doamne Dumnezeu
În această viață
mi-ai dat numai două căi
nebunia sau veșnicia.
Arunc moneda cu cele două fețe
Și-aș vrea să nu cadă
Niciodată
Însă vai ironie a ironiei
Ea cade pe cant.

Robert Petrescu

Rugăciuni

*

Eu sunt poetul simplelor cuvinte,
Al tainei lor și-atunci când le contempți
Mă rog în poezie ca-ntr-un templu
În fața unor sacre oseminte.

*

Vor fi fiind lipsite de-acel Eu,
Nu-și folosesc lor înșile, străine,
În alții se vor întrupa ca sine;
Poet, eu însumi nu mai sunt al meu.

Nicolae Szekely

Epitaf

Sunt tristul blestem
Al acestui oraș
Și ultima-i rugă
De copil rătăcit.
Sunt viața ce curge
Din mine în mine
Și greul suspin
Dintr-un cânt.

Ioan Barboni

Suicid verbal

S-a frânt în două curajul

Lepădându-și umbra moartă
Cu mâinile împreunate în
Sensul apocaliptic
Exegetul se roagă
Calamităților
Poartă masca tăcerilor
La persoana întâia.

Liviu Ofileanu

O luptă cu iubirea

Vei sta cu spatele la mine
Și-o să vrei să mă închizi
Dar zidul se va nărui de la sine
În clipa în care eu voi veni

Apoi vei dori să fiu pădurea adâncă
Unde chiar și lupii urlă de-ntuneric
Și totuși o rază de lumină felină
Mă va aduce încă și încă

Vei vrea să mă alungi în celălalt munte
Prin frigul înghețatelor stânci
Dar avalanșă voi fi, drumul să-ți tai
Brațele mele vor fi, în cuprindere ...

Când în ochi mă vei privi înspre seară
Îngerul îți va dăruia o lăcrimioară.

Liliana Ursa

Blestem

Să poți rămâne ochi de sticlă
Împrăștiat pe șapte cai
Ce tot nechează și tot pasc
Prin izgonirea mea din rai

Să poți ierta de fericire
Prin lungi instanțe și prin gări
Cu noaptea când ai răs pe roată
Să te cununi și să te ceri

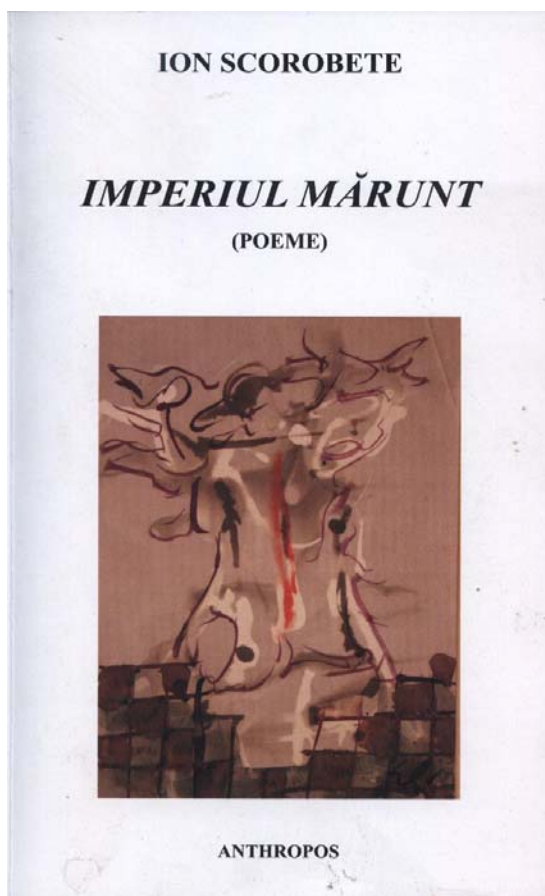
Să nu mai poți scăpa de aripi
Prin ploi să curgă pașii tăi
Să mă aduni și să mă știi,
Îmblânzitoarea ta de lei.

Liliana Petruș

Din ziarul Renașterea Hunedoarei, febr. 1990

Mă opresc aici... Ceea ce încheie acum aceste poate îndulcite sau mai reci evocări, este strania impresie că într-un fel, toți tinerii mei colegi de atunci au avut în textele lor ceva (auto)-premonițial... (e. evu)

Poeți hunedoreni

Ion Scorobete

„Câinile ogindindu-se-n lanț” ...

Hunedoreanul Ion Scorobete revine, în „Imperiul mărunț”, nu atât la „biblioteca de zgomote”, care de fapt parodia parafratic fracturismul anilor 2000, ci la zgomotele din bibliotecă, la „bântuirile” pe care un Umberto Eco ni le denunță psihanalitic în sens superior, așadar decodând demersul catarsic al post-modernismului și devianțelor Ființei heideggeriene, recte platonice... Prin scrierile lui lirice (autorul fiind și romancier), consider că aparține promoției 70, însă stilistic este un optzecist prin : dexteritate prozodică, livresc cu acute inserții terminologice și analogice (!) științifice, vădind cultură aluziv-savantă, cum ar spune Mircea Cărtărescu.

Livrescul cvasi-oximoronic al liricii lui Ion Scorobete este ludic și de o vreme dramatizat prin implicare morală; stilistic, amintește de tehnicile transmodernismului – ramificat din psihedelismul dadaist- ? al artei plastice în care compoziții asimetrice, cu atonii în intervale, eventual din „pansamente” impregnate roșu, totemic, ale unei „dezordini gândite”, uluiesc și fascinează mai ales prin asocieri și oximoronice etalări ale „gropii metafizici”, (antimetafizica stănesciană?) - defulând în discursul spontan, al „reportajului” stihial: „o teamă stupidă din sensul opus gravitează căci/ mă las cucerit de ceeași eroare/ dusă la extrem” ...

Este poetul „celestelor păduri” în eroare, cea a seducției – resurecției derizoriului, într-o lume cyborgizantă, interconectabilă spre a recupera telepatricul (?), una accelerat- alienantă, și care închide drumurile înapoi, spre interior, spre Sine?

Luciditatea poate fi ea reconciliată cu anxiosul zbucium ezoteric? „Calea care ne bântuie”, mai este cea a „sacerdoților barbarilor”, aici, unde barbaria eșuează secată de semnificație, în barbarismul scrierii post-bacoviene? Plânsul materiei devine mecanic, nu bacovian, ci amintind de Voronca sau Pius Servien, spiritul se agită aidoma quarkilor iar proporțiile mari metatextuale, fac apel obsesiv la procedee plasticizante... Însă nu artificul este riscul întocmirii lirice de aici, ci autodafeul, sacrificarea prin fetișul- cuvânt în sensul unui puternic recurs la teza malarameană, „poezia, la urma urmei, se face din cuvinte”... Pot fi acestea pansamente impregnate de sângue, de rogvaivul ultra-dens al imaginației poetului, cu o savoare de comment eseistic, sagistic, a lumii senzoriale ? Ion Scorobete scrie în transă, una autoindusă, poeme ce curg ca unul-singur, „în culori de atenție ce desfrânează cerul”... în valpurgia cu „torțe de zgură scurse pe acoperișul (suprafațele delirului)

– *amurgului livid...*” Stresat de urbanul betonat, în cartierul timișan cel cu nume straniu „al Circumvalațiunii” (!), poetul se refugiază disperat și doct, în climatul de seră – grădină proprie, al unui simbolic habitat ce extinde „ zgomotele „, bibliotecii și respinge ipostaza aceluia *Die Buckenwurm*- vierme de bibliotecă- citește șoarece, despre care postula Eco. Este el poetul *hermeneut* și neo- ermetic, poetul pledant al cauzei profetice, prin terifianta glossare a Stărilor ce tind a se dezavua în apoezie, în demitizare a conceptelor creative, a recupera prozaic continua uzurpare a realului (traumatizant) în ludismul ce ar surprinde inefabilul ? Ion Scorobete trăiește trepidant impactul unei culturi poetice majore, cu cel al sufletului „însâmburat” al ființei asaltate de spectrul mutației spre declin metal al civilizației – om și obiecte- spre o de-naturare a existenței, prin consumism și abulie.

La ieșirea din labirintul incintei habituale, spre a fi resorbit năucitor de urbanul unei agore smintite, mai degrabă Hyde Park-ul balcanic, post pașalic banatic (!), Scorobete consemnează starea pseudo- icarică a evadării dintr-o captivitate (șaradică) în alta, macro- labirintul, al...Circumvalațiunii, adică *al sinopticului giga-neuronal* : „ în poartă –mi aud deznădejdea liberă/ de gesturi ferecate/ și cum se tânguie-n vecini câinile/ oglindindu-se-n lanț” (metaforă absolut senzațională , *n*). Uluitoare analogie a captivității fractalice, precum în real, așa și în text ! voi extrage mai jos câteva astfel de memorabile reușite, ele singure ajungând ca probe ale unui talent cultivat și conturând, iată, revelația superioară a unui „ imăperiu mărunț”, ce face aluzie la sintagma „Stării împărăției”, într-o paradigmă a teozofiei de o mare forță expresivă, prin aceea că „Imperiul mărunț” este un trofeu al itinerariului propriu, dar și al unei promoții ce – în grila lui Ulici, ar fi de fixat la „interferența” 70-ism, optzecism și chiar translând spre fracturismul manifestului lui Marius Ianuș, cu aderența ipocrită (?) a lui Marin Mincu și... Sorescu!

repet, consider că de fapt Scorobete este un psihedelic puternic și inspirat- rescurect, un Sisif ce – rotindu-și privirile pe movilanele a panoramei „scarate”, terasate, din stranii lui Munți originari, își restructurează lirica întru Sinele ancestral și regăsirea acestuia, la cote suprarealiste, mitopoetice, cu frecvente puseuri tehnice, structu- sensu. Iată eșantioane probatorii, cvasi- oximoronice, chiar paradoxiste (neutrosifice). Abundă aluzii metafizice, asociate cu parafrazări livrești excelent resimțite, menite a redefini, de facto, Ars poetica distinct scorobeteană, nerescriptive, dezinhitate – culmea- prin dezmeticirea rațională față de stupoarea metaforei fruste, de un lexic ultra- conspectual: „ beția de cuvinte se salvează în beția de ozon, de eteric, de sclipăt celest: „Iarba de sârmă-mi vlăguiește-ntrebările/ cântă abrupt sub tăpli/ violina ghimpată” ; Aerul vlăguit de elemente/ își conservă magnetic ofilirea de / accent bolnav/ se agață de privire ca un sex/ feminin pârăguit/ în slobozenia brațelor răsucite-n/ sevrage”; (mustul semnificativ are tărie de alcool; delirul exotic și ...ezoteric se extinde în interspații ca o imensă suferință a Naturii, așadar face legături semantice- sinoptice aidoma infrastructurii chimuite, colaterale, a drumurilor montane, spre „origini”... Peisajul răsturnat devine halucinant, parcă provocat de revelația unui paradis ce se alungă pe sine, natură și om...) : „ *ca un revers al medaliei viciul/ acaparează spațiul elementar/ al nădejzii*”; (*asocierile oximoronice sunt voit trăznite* : „ *tăcîie în cumpănă ca un talmaci/ cu limba smulsă/ de parcă s-ar ruga în somn/ la sămânța nucului ...*” ;” *viermele duplicitarîși dă mâna (?)/ într-un sărut (?) răcoros*” (*evident parodiare a însuși absurdului semantic, n*)...” îi citesc unui pui de *codobatură/ pe marginea paharului/ de telegraf din/ mîzga polemică a stării de urgență*”! ... Iată aventura fostului subtextualism ironic al optzeciștilor, revenind funcțional în terifiante asocieri lingvistice care de fapt dinamitează orice

sistem poetic, spre a reîntemeia parcă , prin asomțiune, mitul gonflabil al poeticiilor : „ *ne dăm mâna în grădina minciunii acceptate / întru răzvrătirea de dincolo de limita urii/ plăcută casă a trupului meu și temelie/ principiului apei/ cu certificat al pânzei freatice*” ...

Rafinamentul dinspre aceste rostiri ne face deliciul, desigur, suprasaturați de atâtea avorturi ale curenților în pârlăgia ai liricii post- decembriste... Deoarece astfel de metafore au o savoare amară, dacă vreți naturistă, ca regăsire a propriilor avataruri din arhetip, însă taumaturgice tocmai prin efect... Ion Scorobete are surâsul gândirii, olaltă cu nostalgia sacramentelor din melosul paideumei natale. Freatismul evocat este cel al Memoriei și al eternei reîntoarceri eliadești. Nu singurul, poemul dedicat lui Fondane, evreul- român franțuzit, (Sorginte), este deplin citabil spre a redescoperi în Ion Scorobete poetul din vârful muntelui, răzlețit și cu drumul intact al Întoarcerii, pe autostrada nebună a europenismului de tip... american. Încălzirea globală, spectrele apocaliptice (cum figuris) - tot mai joase, proclerice vs paracletice..., sunt zone de explorare pantagruelică (sic,n)- ale umanului fenomenal, preluând în mic, ceea ce se agită în mare ..Orfeismul este departe de a mai îmblânzi „fiara din om”, este bocet și sfâșiere, prin simpla ordonare- numire, revelare textuală: „ *În câmpul de harfe de magneziu/ trupurile ni se revarsă/ într-o descărcare/ fierbinte se încinge planeta/ ...somnia se jertfește la uitare de sine/ într-un melanj conectat/ al proprietăților fibrei/ peste gardul mut din preajma jocului/ noaptea dogorește pătratul ferestrei/ fructifică miezul/ scrie povestea nevinovată/ atâtea replici..*” Ion Scorobete este un fericit înțelept totuși rezistent cartezian, un poet filosof vag- blagian - sorescian, scrutând nicidecum anxietatea *mulțimilor, ci singurătatea divinului* ce se sacrifică în operă, fie oglinditor, din utopia cea mai teribilă, pare-se, în uman: iubirea.

Editura Antrophos, cred, ne oferă prin această carte, cea mai convingătoare din seria de poezie, a lui 2010. La umbra celestelor păduri, a termopanelor-termopanicii... dar mai ales a cărților în floare, cum de neuitata sintagmă a lui Cornel Ungureanu. Cuvintele înfloresc, iar „înspinările” (floratura metaforică, ornamentica (o numesc una a jugului cu înflorituri!), sunt un simptom, dacă nu sindrom, al cultivării noastre, cei din interregnum coroborat cu „meșterismul iconerilor” rurali. Scorobete transferă uneori „fantasticul” mito-poetic în discursul său frust, de unde efecte ce rețin gustativ, percepția...

Personalitate contemplativă, a umirii, a mirării blagiene, Scorobete reține ca procedeu și ironismul sceptic impregnant de aluzii textualiste, fără a uza de colajeria generației „suspendate,, în dispute ce, de fapt, vădesc un lucru cert: după ruptura de cenzura și apoi recursul unora la autocenzură- ceea ce era un fenomen disimulat al ...voalării identitare și chiar al furiei stinse în „șopârle” parafrazice, parodice (Sorescu)... ori neo-avantgardiste-dadaiste...

Prin ultim- editatele trei cărți lirice, poetul timișorean extrage spectaculos „filologismul” esteticilor divergente, negându-se succesiv una dinr-alta, având dezinvoltura cumva indusă din profesiunea sa de magistrat, dar și curioase puseuri ermetice, în măsura în care realitatea imediată pare ea însăși a ne expune violent, șocant - o substanțialitate ce se ascundea în derizoriu, acum izbucnind semnificativ o nouă paradigmă, paradoxal aceasta fiind a unui suprealism resurect. Oricărui canon va fi „atribuit” poetul, ne este limpede faptul că a fost, este și devine mereu, prin sinele căutat, al unei origini geo- culturale pe care a exaltat-o fără a fetișiza, dar căreia îi află mereu ingenioase conexiuni și raportări sinoptice cu „centrul”: poezia în mișcare, succedându-și etapele arderii cumva cinetic...

(eugen evu)

Adrian BOTEZ
BEȚIA DE TIMP de Eugen EVU

A mai apărut un volum de versuri, semnat **EUGEN EVU**¹. Ne este greu să zicem „pe nerăsuflăte”, al câtelea. Ceea ce este important: Eugen EVU **scrie, scrie într-una - și nu oricum, ci oferind lecții de orfism**. Volumul (în cele 89 de pagini ale sale) conține 59 de poeme care, de data aceasta, alcătuiesc o masă de lavă curgând continuu, iar nu poticnită în cicluri...Totul este curgere spre „necuvântul” - Mit (**mioritico-tracic**, cum altfel?! – întru nuntirea cu uranicul deschis trancensei-supraindividualei existențe umane, întru **Kogaionul Sacru - Sinea** noiciană, ca **Munte** nuntit cu **Steaua Bethlehehică!**) – Mit al Existenței întru Neam Metafizic Românesc, spre **muzicaviersuire**, adică, împlinire a Logos-ului Românesc (a se observa alunecarea de la conștiința multiplului „comuniune” **VOI**, la conștiința **EULUI REFLEXIV-TRANSCENS!**): „Și leroi-ler și aina daina da/Eu **y-am cântat și povestit așa/Audă luna, soarele și-o stea,/Audă luna, soarele și-o stea!** (...) **Au leroi-ler și aina daina da/Eu m-am cântat și povestit așa**” etc.(cf. **Balada la Kogaion**, p. 83).

...Poezia evuiană este o continuă „**alergare prin Sine**”, prin ipostazele Sinelui, întru Căutarea de Sine... - unele dintre aceste ipostaze fiind exhibate în Istorie-a-Ființei, altele rămânând mistice...doar intuibile (și Poetul le caută/ascunde, întru **jocul/agonia versului**, în elementarități, în „**mumele**” Pietrelor și Apelor, dar și în **Treimea/Întreita Cale Dumnezeiască**, revelată întru Mântuire!): „**Pe dealuri nu departe-n sus pe Strei/Bătrân cu Gândul**,

¹ -Eugen Evu, **Beția de timp**, Editura Realitatea Românească, Vulcan, 2010.

tot copil cu Starea/Caut cuibul de genunchi păscut de miei/În piatra ce desparte-n trei Cărarea” (cf. **Am fost**, p. 7).

...Așadar, „**beția de timp**” este, de fapt, Revelația de Sine, prin evadarea din istorie și penetrarea în trans-istoria-mit/”**Poveste**”: „*Și beat de timp aștept îngenuncheat/Cu fruntea-n sanctuarul de Poveste*” (cf. idem). ...Dar orice Revelație presupune anterioritatea Științei de Sine, procesualitate a dizolvării egotismului în Sfera Androgenică, **lupta lui Iacob cu Îngerul Timpului**, pentru a-i inversa/IN-VERS-A (precum Emil Botta, în poemul **Fachir** – ...ca și mult mai celebrul Ion Barbu, în poemul-artă poetică **Joc secund** - și Eugen Evu are conștiința identității luptei existențiale, pentru **Intrarea în Mit** - cu **Demersul Viersuirii/Poeziei-ca-Orfism!**) sensul zborului, spre **eternitate**: „*Vezi sferic! Ochiul gemelar/Orizontul nadir, clepsidră! – cântă/ Inversul timp duratelor de har/În naosul de tâmpile te cuvântă*” (cf. **Arta poetică**, p. 9). **Tâmplă și Templu, Eu și Non-Eul /Supra-Eul Divin** – „*se-ngână și-și răspund*”, din niște etimologii mistice, cu totul străine lingviștilor de meserie.

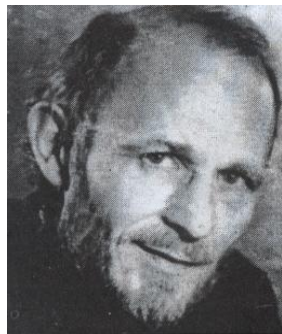
...Deci, prin Evadarea din Sinele uman, către Căutarea Supra-Eului Divin...prin **Vers**, spre **Viers** (orfismul re-armonizator al Cosmosului, întru Paradis!) – de la cărțile scrise, la : Cartea Meditată / Imaterial-Transcensă: **Byblos!** Către Iubirea ca tânjire și ocultare a androgenizării, către **Cântarea Cântărilor** (ca **descântec** contra rupturilor/alungări din Identitatea Absolută! – **starea de Nedrept/ Nedreptate** fiind tocmai **Zorii Dreptății/Îndreptățirii/Îndreptării spre El-cel-Absolut-Neutral**, adică **Zori-Început** ai/al „**părții nedespărțite**”, **Adam Protogonos-ul**, aseic precum **Sfânta Treime !**): „*Imploră-te: în mine stai!/A câta alungare pe nedrept împărțim, dimpreună?*” (cf. **Cântarea cântărilor**, p. 47).

...**Mărgăritarul** devine, astfel, ca în basmele bătrâne ale Eurasiei, simbolul

Revelației întru Iubire și, simultan, Orbire-Viziune Sacră, pentru descoperirea identității/coincidenței Opușilor Cosmici ai Facerii (Apă-Foc): „Și-mi podidește-n ochi mărgăritarul/Acelei bucurii de ne-nțeles/Pe luciul apei scutură-se jarul /Amanților bolnavi – dumnezeiesc” (cf. *Imortele*, p. 44). **Amantul Bolnav** este Omul care intuiește Starea de **Înviere/Imortalitate întru Duh Paradisiac - Androginic**, intuiește **Hristosul din el...**

...Eugen Evu a început descântecul pentru întoarcerea **oamenilor în Om**. A Lui **Dumnezeu în Conștiința Dumnezeiască**, de dincolo de orice Limite și Creații - a **Gottheit-ului eckhart-ian** „luptător-lucrător”, în eliberatul absolut, **Gott**. Lupta cu Îngerul Timpului-Ființare, pentru Des-Ființarea Extatică. Deci, să ne retragem, pe tăcute...

...Faceți liniște! Magul Kogaionului și-a început lucrarea... Să căutăm efectele acestei lucrări, pe măsură ce ea se desfășoară în **Carte...** – să le aflăm în **Sinele/Duhul** nostru, gata de Zborul spre **Sinea Paradisiac-Neutrală!**

Succes hunedorean în Italia

Primo Premio accademico internazionale Elena DANIELA SGONDEA (ediție bilingvă)- Italia

**Accad. Rosalba MAGNOLI
Presidente Accademia Delle Arti,
Edizioni Magnoliarte, "Tatuagi sul
cielo"**

Primo Premio

Nel vasto e vario panorama della Poesia italiana e internazionale, Elena Daniela Sgondea emerge *in panta di piedi*, con fiero carattere, attraverso parole candide e vere, quasi a voler scolpire, con un delicato e definito acquarello, le molteplici sfumature che la vitta di ognuno raccoglie piu intimamente...e lo fa con ..nitidezza e candore, crudezza e magnanimita, con apparente odoi e amore certo, con malinconia, mai piu di tuti... con semplice e genuina verita.. Probabilmente Elena rappresenta quella parte di Poesia che spesso e difficile da porgere agli altri, perche da un lato proietta immagini dirette, appartamente indiscutabili, dal altro da emozioni su cui riflettere...e quando un poeta riesce a dare emozioni e riesce a far riflettere-fermate un attimo il mondo... e pensate – a quel punto puo iniziare il suo viaggio, raccontandosi, attarverso le molteplici sfaccetature della noastra indole.

Emblematici sono i versi:

*...Intorno si nutrono di tristezza
Aggiungo giocondo un pizzo:
„ Ti amo, bellezza mia”!*

....Grazzie, Elena !

Ion URDA

aniversare la USSR și la Castel

„Dreptatea umblă cu capul spart, adevărul nu .. „ ...Eugen Evu, la aniversarea a 65 de ani, la Castelul Corvinilor.

După ce, la USSR Timișoara, poetul a fost aniversat fiind prezentat de prof. univ.Cornel Ungureanu președinte al Filialei, de editorul Lucian Alexiu și Eugen Dorcescu, și de colegii Ion Scorobete și Radu Ciobanu, în ambianța amicală a filialei, aniversarea lui Eugen Evu la cei 65 de ani, în orașul natal, a fost o mai boematică sărbătoare. Au participat numeroși edili

și reprezentanți ai unor instituții culturale din județ, bibliotecile din Deva și Hunedoara, colegi scriitori din județ și din Arad, Sibiu, Timișoara, Cluj și Reșița, artiști plastici, jurnaliști, invitați. Un moment inedit a fost predarea la arhivele bibliotecii municipale dactilograma romanului „de sertar”, rămas, după 20 de ani, tot de...sertar, „Roșu putred” scris în 1986 și cele 5 dosare obținute de el de la Arhivele CNSAS ale fostei securități, totalizând cca 500 de file. Au onorat momentul ediliti orașului, inclusiv dl primar Marius Ovidiu Hada. Poetului i-au fost oferite elogii și daruri, diplome de excelență și urări de „la mulți ani”.

În imagine, Eugen Evu prezentând dactilograma romanului „de sertar” „Roșu putred”, cenzurat de editurile Cartea Românească și Eminescu (înainte de 1989), dar și de Humanitas, care au tergiversat editarea și după 1989”

Ecouri euromânești...

Antonia Iliescu

(Belgia)

Eseuri în franceză

Dora - Dor, ou le chemin entre deux portes

Poate mai puțin știută în România precât merită, poetesa, cantautoarea, prozatoarea Antonia Iliescu editează la „Kogaion”, un volum de eseuri de remarcabilă valoare vizionară... Un corolar de studii, de fapt, cu

pertinență și exigență teozofică. Soteriologie modernă, nerv narativ, înzestrare harică... Al. Nemoianu consideră că autoarea scrie cumva (pre) ludic, despre adevăruri asimilate prin cunoaștere, în sensul travaliului spre revelatoriu, cu un mesaj progresiv „Si ceux-cise tairont, les pierres parleront”... Duh eminentemente *melodic, cuminecator*, consider eu, Antonia Iliescu este „un spirit sensibil, o artistă, o chanteză de talent, trăitoare în Vallonia...Antonia are o „inimă pură, nealterată...Este citibilă cu o specială plăcere, „așadar cu afinitate electivă, prin autenticitatea scrierilor ei ...Lucian Hetco o asemuie lui Dimitrie Grama, (din diaspora Danemarcei, n.) prin pecetea „tandreței, feminității, simțiri „... Elogiile cele mai competente le are însuși editorul, Artur Silvestri, care decodifică hermeneutic și euristic superior, eseurile. El vede, ca și noi, arhaismul acelor cantico vechio, oratio vechio, medievale, sau renescentiste, și pătrunde de profunzime sensul inișiatic al temei celor trei Porți Albe ...originismul, spune el, „patrie arhaice”, primordieiSensurile esoterice ale eseurilor, simbolistica alchemistă și androgenică, misterul memoriei, mai cu seamă ceea ce el definește „europenism sublimat expresiv” în discursul autoarei. Antonia Iliescu este o romantică- onirică de sorginte germanică,... însă adaug că de fapt profunzimile revelației ei ies din Melosul românesc, de unde îi răsar și vocea, și cântecul... poate marcată de arta levitației chagalliene, dacă nu chiar de cea a lui Breugel... Este vorba de ceea ce aș numi eterism, energetism mantric, divinatoriu, religios, într-o expresie trans- modernistă, mai ales în poezia ei.

...Cum- necum, Antonia Iliescu adună ca într-un Graal, vibrația însușirilor ei creative, spiritul ei poliedric, cristalin, din care ocultul (ascunsul) se transferă magic, în „deja vu”-ul tulburător al ființei heideggeriene... Este sigur că exprimarea bilingvă a autoarei, este egală cu ea însăși. (eug.e.)

**Recital sub vitraliu ..
Brădiceni, Evu și Roșian**

**Celestele păduri ...
Campamentul de creație Meria
ION SCOROBETE**

TERAPEUTICĂ
eros îmbracă orice vesmânt când
să alunge inapetența
camuflat în colacul rădăcinilor
filiforme
planta din mâinile lui evu
își reglează pulsul
alternează culorile vii cu cele
șterse
verdele crud din miericica pietrei
sărută razele blonde cu miros
de lapte că
îmi deschizi o poartă
de aripi
prin care focul din mine întreține
vălvătaia ce te-a cuprins
deshibă trucuri esențiale la
ordinea zilei
se infuzează dibaci prin porii
acestui moment

repară formula inițială căci te
văd cu alți ochi
transportată
când își răspund chemării
feromonii

MASA TĂCERII
în margine e vocea sferică a liniștei
dimensiunea interioară auster
de frumoasă
a exercițiului ce domină liniile
incluse
ochii mei privesc absorbiți
radacina pivotantă a punctului
de origine
cum focul rece din
marmora cu centrul de greutate
în inima mea adună atomii
pe circumferința albă
iar în jurul mesei
sub coroana de brad cei unsprezece
se pregătesc să mă vândă
în călătoria lungă de o noapte
doar în cuvântul așteptat îl aud
pe cel ce deschide
măsoară ceea ce numai el știe
și așterne pe fruntea mea sentimentul
că nu sunt singur

NOPTI ALBE

arborează ținutul fără limite
în gândul meu
cum se lovește de fibra marginii
carul mare
dezintegrează mărgelile lichide
prin întunericul învăluitoare

se atinge de pervazul ferestrei
mătasea parfumului tău
din flori de câmp
risipit cu nonșalanță
în teritoriul anilor disipați

patul din ierburi uscate la soarele
amintirii
păstrează forma trupului neistovit
energia transmisă cum
roata lui august
sub streșina nopții
închide atâtea sensuri carnea durerii
căci zăbovesc cu privirea îndărăt
pe o tușă din rețetele lui renouat
după baie

DAMNARE

în pagina nescrisă am să locuiesc
ca într-o casă de hârtie sub
semnul lui aprilie când
privirile tinere se întâlnesc încinse
de feromoni

mă voi afla într-o vocală percepută
de păsările ce zboară sus
la frontiera cu nevăzutul personaj x
din râul lui dawkins richard
ai să mă strigi peste umăr
inventiv
în spiritul cromozomilor
și te voi recunoaște
după cum palma ta fierbinte caută prin
frunzișul sângelei meu
devenit copac
în alfabetul mișcării diurne
te vei deschide câmpului care ne-a
magnetizat
repetiția pervers de decentă
a cumulului și senzația că nimic

nu se pierde dar
abia vei descifra momentele unei cinetici
ascunse sub preșul acestei duminici
cu ploaie mocănească
din fericire

Olga Ștefan d'antan ...

Tăcerea- sâmbure de măr

Sâmburele de măr e mut.
atât de mut încât în tăcerea sa
plutesc doar membrele văratice și
cugetul plajei pustii a singurătății precum
un vers din
balada catargelor rupte
umbrit de castelul medieval
care înnoptează în livezi

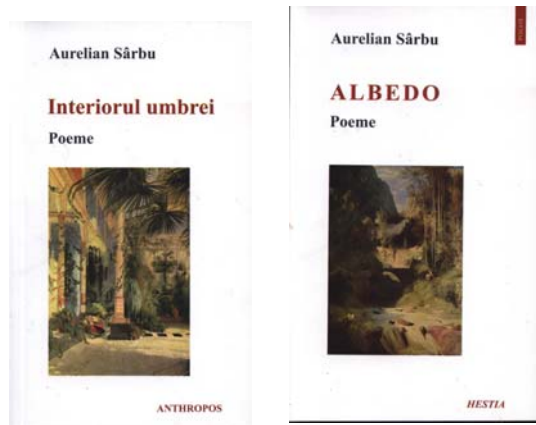
Ești muza mea, o
vers sălbatic,
cădere dintr-un zbor viteaz,
sunt tăcerea unei astre
și un răspuns
de cântec șters..

Neadormire medievală

Vasele de împărțășanie
se ascund în freamătul coamelor
de răsărti vânătorii caută pânda
animalului –
centaur frânt în valuri,
primele nopți diforme ațipesc
rechemarea cavalerilor de apoi.

Poeți deveni

Aurelian SÂRBU

Impregnat pe turnesolul unei memorii implicit cultural - poetice, scrisul (hieratic-postmodern al) lui Aurelian Sârbu este al unui filolog împătimit în semiotică, pentru care propria poezie este catarsis și timp- trăit în interioritatea textului... Cele două ultim- apărute cărți de poezie ale sale („Interiorul umbrei” și „ Albedo”, editor Lucian Alexiu, Hestia, Timișoara) –probează o vocație zidită pe crez....Stilul – în definiția lui Doinaș - este unul constrictiv, Aurelian Sârbu fiind un acribic arhivar al inițierii socratice, temperat de

foamea mișcării de echilibru a ființei heideggeriene, dar și în categorialul Vulcănescu... Ispita protocronismului, resuscitată recent pe alte coordonate, frizând misticul, consider chiar delirante ca suprafețe, este în poezia sa filosofantă, (...), contrată rafinat de aphorie, de „rostuire” modern- psalmică, fruct de vârf al unei îndelungate cercetări (prin cățărare în pom, prin scuturare de jos, prin stare de levitație paranoetică... prin dăruitoare cultivare și culegere, nicicum prin jefuire sau plagiere: de sine și de sinea lumii. Sârbu nu scrie, ci oficiază un ritual divinatoriu... în care cuvântul este repotentat semantic dincolo de aparența hermetismului și alegoricului, poate relice ale subtextualismului ironist din veacul cenzurii, astăzi clamat a fi ba agonic, ba abolit, niciodată evitabil, în condiția când literatura română stă sub stigma colateralelor (deviaționismelor de toate soiurile)... Aurelian Sârbu are o Aorta care pulsează ritmic și uneorin neliniștor (...), în chiar discursul său esențializator, reprimat, sau încrîpțind „codul” pentru a nu fi vulnerabil neofiților...

Aceste două cărți sunt două spice foșnitoare și verticale pe „trestia cugetătoare,, ... din snopul Ofrandei, restituire și restaurare a Mitului poeion, via Blaga-Jorge Guilen, Borges, în opinia mea .. Niciun prin contaminare.Însă miezuirea este paradoxal una a inefabilului, a imponderabilului însăși Ființei românești, „la răscrucea tuturor relelor”... Elogiul meu este al unuia care scrie cu totul altfel, dar într- același lucru- ființă-noimă-crez.

(Eugen Evu)

Neprovinciale

LA HAȚEG armonia... Snack- Bar ?

Ne-am simțit frumos la Hațeg, unde dl director al Casei de Cultură Bătrâncea secondat de dascălițe cu simț filologic cultivă în rândul elevilor scrisul literar, acum poezia. Simpozionul l-a avut ca amfitriion de simțire cultural- civică pe decanul de vârstă și operă, scriitorul primum- movens al Cetății, Radu Igna. A fost admirabil- uimitor că întâlnirea a avut loc de Ziua mondială a Poeziei, iar dl dir. Bătrâncea a motivat romantic echinocțiul sub semnul marelui poet Radu Stanca. Prin recomandarea duioasă a prof. Panya și Nădășan, am ascultat creații care merită a fi primite și dăruite paginilor unei reviste și pe blogul: unevlitar... Nu au rezistat stării induse de poezie spre a fi ascultate și cuvintele noastre, veteranii localnici, Radu Igna, Constantin Stancu și invitații de peste dealuri... Ion Urda, Eugen Evu. In imagini, flash-uri de la acest moment primăvăritic... de Echinox 2010.

Două generații și un veritabil cenacul la Hațeg....

**Elevi -poeți de la
Școala Generală „Aron Densușianu”
- Hațeg, cls. a VI-a și a VII-a**

ANDRADA TOMONI

Cea mai cumplită noapte

Cunoști tu oare noaptea ce se coboară pe
pământ
Cu ropot nemilos de ploaie, cu vuiet
sălbatic de vânt?
Noaptea în care pe cer nu-i nici o singură
stea,
În care nesfârșitul întuneric
nu se lasă străpuns de privirea mea?
Oricât de întunecoasă ar fi, după ea zorile
vor veni.
Dormi, deci, când noaptea te-mpresoară
și lasă deoparte a grijilor povară!

Cunoști tu noaptea ce viața o răpește,
Când moartea spre tine se grăbește
Și lung răsună a nesfârșirii voce-amară
Și inima din piept de spaimă vrea să-ți
sară?
Oricât de întunecoasă ar fi, după ea zorile
vor veni.
Dormi, deci, când noaptea te-mpresoară
și lasă deoparte a grijilor povară!

Cunoști tu noaptea ce spiritul ți-l ia în
stăpânire
Iar tu în zadar îți dorești izbăvire;
Când teama inima ți-o-ncolăcește

Și în al tău suflet doar norul stăpânește?
Stai treaz, stai treaz și nu dormi,
Căci zorii nu vor mai veni!
Iar tu în zadar îți dorești izbăvire;
Când teama inima ți-o-ncolăcește
Și în al tău suflet doar norul stăpânește?
Stai treaz, stai treaz și nu dormi,
Căci zorii nu vor mai veni!

De opt ori zece-albastruri

În vremuri vechi, apuse, de demult,
Când Dumnezeu se odihnea de-atâta
muncă,
Nu știe nimeni cum, de ce-ntr-un oarecare
loc
Căzu împovărată de tăcere o lacrimă
preasfântă...
Se sparse în de-opt-ori-zece-albastru !
Și se cutremură adânc pământul
Căci nu putea să-nghită apa sfântă!
Așa că glia-și ridică sprânceana
Să-ntoarne darul mult prețios spre cer...
Dar Sfântul îi opri pe loc ofranda
Iar cele de-opt-ori-zece-albastruri
Se transformară-n tăuri și în lacuri grele
Ca fiul, omul, să se-adape-oricând din ele!

MARIA PUȘCA

Copilăria trecătoare

O, dulce vis ce a apus
O, dulce cânt ce azi ascult,
O, mică floare de rubin,
Copilărie de ce te-ai dus..?

Trec ani în șir,
Trec nopți la rând,
Îmi bate-n geam firav și blând
A mea copilărie...

Să fii copil e lucru sfânt,
Să fii un înger pe pământ,
Cu aripi dulci de iasomie,
O, dulce copilărie!

Tu ai trecut, dar tot te văd,
Și pașii tăi păzesc în gând,
Și glasul tău mereu l-aud,
Prezența ta mereu o simt.

De ești copil sau de ești mare
Privește-n urmă cu mirare
Și spune-n gând:
Copilăria-i trecătoare
Și amintirea ei te doare.

RALUCA MERIAN

Marea

Firul mării ce se-ntinde,
Orizontul să-l alinte,
Un albastru infinit
Ce merge la nesfârșit,
Fruntea mării încrunțată,
De valuri mereu ridată,
Un val de cristal
Se spulberă de mal,
Se împrăștie și se întoarce,
Ocolul lumii îl face.

*selecție de prof. Luminița Pantya și
prof. Nădășan...

NICOLETA VONICA (Orăștie)

Corp melc androgin
Mirosind dimineață plouată,
Om din vârful clopotniței
Coboară în noi,
Poate pomii nu se vor mai apleca
În fața noastră
Poate viața va fi mai complicată.
Deocamdată e simplă
Doar noi o complicăm
Prin simpla noastră existență.
Omule, coboarăte-n noi.

ADRIAN BOTEZ

Sonet sufocat

trec printre-artere ciumpăvite-n seară
deceța umple-amar pocalul morții:
prearăbdător, în sânge sui c-o scară –
nu-i niciun bec în mahalaua sorții

preludiul agoniei geme-n strune
sub geamul târfei infectate-n vis –
dar cine se îndură să adune
mii de primordii eșuate-n scris?

din casă-n casă, cioclii scot cadavre
și ciume, lepre - se sufocă-n fum -
dar nicăieri nu am aflat palavre

s-accepte ghiciturile în scrum...
cerșesc torturi pe roată, crin ucis –
decât un naufragiu-n paradis!

Descântec

altădar și altădată
privire înmiresmată
de un cer uitat odată
și-o lumină minunată

altădată altădar
călărind pe cal de har
răsărind tot iar și iar
din altar în alt altar

Serie nouă

altădar și altădată
bâiguind pe strune-ndată
o ivire furișată
prin oglinde răsfirată

altădată altădar
fără foaie-n calendar
doar în gând și foarte rar
poposind pe lampadar

altădar și altădată
nume scump și licăr iată
amândouă deodată
rugăciune preacurată

altădată altădar
mirul izvorând preacler
din ispită așadar
cuibări în ochiul doar

altădar și altădată
uimire nesupărată
venind val pe val ciudată
de îngeri răscumpărată

altădată altădar
orice rege-i azi soitar -
nu-l plimba pe lângă var
focul mistic de bazar

altădar și altădată
nici în van și niciodată
sfântă vorbă nepătată
dreasă zodie-aripată

altădată altădar
cuvine-se lui Florar
fecioară multlăudată
grăire înmiresmată

...linu-i lin de paradis
tot rostitu-i doar în vis...

Încă tineri poeți hunedoreni

Călin HERA

„*Îmi pun singur miere în ceai*”, editura Vinea, 2010

Cartea unui castelan

Călin Hera, jurnalist de peste 20 de ani, fost redactor al unor reviste literare și de cultură, actualmente editor senior la Evenimentul Zilei, a fost – tare demult ! – cel mai molcom-ironist component al cenaclului tineretului „ Lucian Blaga”, cel de dinainte de 1989, pornit a fi auzit prin texte simpatice, nonconformiste, deloc versificative, poate știind ceva despre „libertatea de a trage cu pușca”, a lui Geo Dumitrescu... Referințe de prestigiu la cartea sa - Radu G. Țeposu, Al Cistelecan, Mihai Gălățanu, Eugen Evu, Ciprian Iancu... Și desigur inspirata opțiune a editorului, Nicolae Tzone... Nu știu cum, dar am impresia unei cărți-insectar, a unei cărți album, a unui jurnalism în interioritatea memoriei, a unui anamnesys pe

muntele inexistent Phoenix... Și se simte rășina de pinus nigritella ba chiar de tamarsic în exil prin Retezat... Talentatul jurnalist editor senior este cel puțin egal cu poetul .

În genunchi

Nu întrebați genunchii mei nimic
Priviți fotografiile citiți scrierile
Bucurați-vă împreună cu mine
Dar nu-ntrebați genunchii mei nimic
Zei de aceea sunt zei
Pentru că nu le pasă de genunchii
oamenilor
important e sufletul
îi aduce pe muritori la casa de piatră

măreția zeilor trebuie contemplată și atât
abia între norii de jos și norii de sus
înțelegi
că atunci ai fost aproape de zei
acolo capeți liniște fiindcă
i-ai prins în toane bune
așadar bucurați-vă împreună cu mine
grăbiți-vă să urcați în casa de piatră a
zeilor
dacă nu altfel atunci cu gândul
dar nu întrebați genunchii mei nimic

Ecouri pe ultracurte

AI CISTELECAN:

„Este un volum care polemizează implicit, în arta versului, cu slobozenia de acum și care regăsește spontaneitatea aranjată a versului de pe vremea lui Minulescu, un volum prin care trec adieri soresciene, ce răscolesc ușor o melancolie jovială, tonică, agreabilă, un volum de vioișie confesivă care dă în lirismul de narcoză a stărilor”...

Mihai GĂLĂȚANU :

„...” un delicat, un amator de chinezărie poetică, un strunitor al nuanțelor”...

Radu G. ȚEPOSU

„Cea mai de preț înzestrare a lui Călin Hera e, în această etapă a scrisului său, sițul (ori știința) de a organiza un poem, de a-i da coerență și de a conduce sugestia poetică fără ostentație. Restul e talent”.

La Castelul Corvinilor: Bucuria primei cărți

Gabriela GOUDENHOFT

Secretul

N-am scris și nici n-am spus nimănui
Străzilor doar, căroră le umblu hai-hui
Ca pe un trunchi de copac doborât
Trupul meu doarme în mine și-atât

Eu doar aduļmec, trist, ca un orb
Ciugulește tāmăia din noi negrul corb,
Doarā s-o stinge vântul, mi-am spus
Tu știi rāspunsul dar n-ai rāspuns

Nu m-am vāitat și n-am promis de atunci
Vāilor cā nu ne-om ascunde prin lunci
Bat niște clopote sub pielea mea
Cresc nalte biserici pe undeva

Diplome de Excelență AsCUS Provincia Corvina 2009

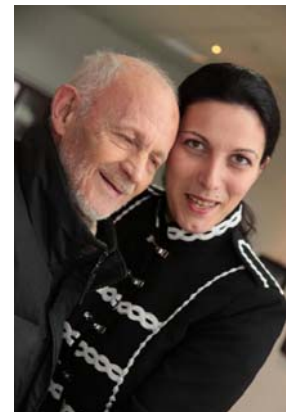

Radu ROȘIAN și ...

Cel mai reușit vernisaj 2009 la Hunedoara (și la Tg Jiu) a fost cel al studentului grafician hunedorean Radu Roșian, prezent pe simezele Galeriei... A fost elogiat de Ion Popescu Brădiceni, Ioan Urdă, Ioan Evu, Dan Pichiu și Tiberiu Fazakas.

Simona Gabriela Locsei

*Eugen Evu, cronicar plastic, împreună cu excelenta artist
deveancă a penelului, la un vernisaj al acesteia*

Ecouri italiene:

Dănuț GRĂDINARU (Italia, Pieve)

Eugen Evu

e le metafore plastificanti...

di Danut Gradinaru

Un postmodernismo controverso ha condotto alcuni poeti, e non tra quelli minori all'abbandono della provocazione rumorosa riguardo alla poesia, uno tsunami in cui le onde provenienti da lontano, pesanti e leggere nello stesso tempo, attraverso la trasmissione empatica di uno stato di poesia, conduce alle pulsioni delle grandi emozioni, tendendo a sopraffare l'universo della scrittura emozionale e diretta. Conferendo al linguaggio il potere di attraversare i retroscena del silenzio, al poeta Eugen Evu viene data quella necessità di esprimersi, offrendo una poesia di particolare scrittura e al suo lettore il ruolo di ricercare il verbo nella sua nudità, per effettuare tale segni di comunicazione totale con essa. Da ciò scaturisce la poesia di Eugen Evu. Noi entriamo così nel paradosso di una situazione

espressiva non sempre facile. Le parole sono in lui tangibili, disponibili, pronte a respirare, desiderose di entrare nella poesia. Ed ancora, nonostante i pesi dei millenni d'esistenza - l'intera esistenza dell'Umanità - eccole pure e vicine davanti ai problemi fondamentali dello spirito, tra ciò che è (la finitudine del momento, cio è l'intenzione di scrivere) e quello che dovrebbe essere (la scrittura esaustiva, la continuità del momento). Le poesie di Eugen gettano un ponte e, al di là delle trappole e delle lacrime, rimangono l'ultima prova dei nuovi poteri della coscienza, come si legge nelle liriche seguenti.

Eres

Più giù dal paradiso
È un sentiero spinoso
Di coltello che penetra l'osso
Contorto e strappato
Meandro e rotto
Di tradimenti santificato
Là nel sogno dell'uomo
Spiralato genomo
Serpente-aquila-albero
Sacro inginocchiato
Se stesso profanato
Gemello spaccato
Bell'uomo ubriacabile
Deità seminabile
Di notte illuminabile

Di giorno usbergato
In logos crollato
Serpente deità glifico tagliato.

Il grande cambiamento

Proprio adesso si rivela
(Gran virada gran cambiamento
Die grose Wanadlung)
Il grande cambiamento
Scorre la luce in sé stessa
Tu sei quello che stai cercando
Tu diventi quello che è
Seme che fiorisce frutto. Nella grande,
Immortale storia.

Rivista Il Convivio Italia, aprilie 2010

Un călănean la Paris

Darie POP

despre iubire:

scuza, justificarea: sunt cerebral.

Îmi place, mă satisface să văd lucrurile pe dos. ca Sorescu, de la care cu fiecare vânt mai zboară câte un balon. și ca la Ionesco, în piesele lui jucate de peste 45 ani zi-de-zi la teatrul de la Huchette din Paris. și când toată sala râdea la comicul non-comunicării care crează - mai mult sau mai puțin direct - comic de situație și care eu îl percepeam extraordinar de trist. este o tragedie să nu te poți exprima. este de o importanță crucială să comunici în orice cuplu. și este o condiție sine-qua-non în societate: no communication - no internet. awful.

Revendicându-mi cotidian apartenența la generația digitală, văd; pe internet - tot felul de prostii. și declarații de dragoste. de la cele mai puerile, la cele mai elaborate; unele împinse la paroxism prin cerebralitatea lor, altele banal de organice. și-mi amintesc. de Nichita. Stănescu. de Heliade Rădulescu, de Eliade și de Minulescu. însă apoteoza iubirii - trecând de Bлага - o regăsesc stabilă, crudă, bazică în Bacovia. impulsivă. instinctivă. în cuptor: "sunt câțiva morți în oraș, iubito, / chiar pentru asta am venit să-ți spun; / pe catafalca, de căldură-n oraș, / încet, cadavrele se descompun."să-i mulțumim Agatei că este, că este și pentru noi o agată, și că "maestrul" - cum îi plăcea ei să-i spună - n-a dat fuga (precum Esenin et al) la mama, printr-o scrisoare sau măcar cu gândul, ci și-a regăsit liniștea acolo, alături de iubita sa. în cel mai crâncen moment posibil dintr-o presupusă, ipotetică plimbare care a virat spre coșmar a fugit la iubita sa. la ea. acolo unde fiecare bărbat ar trebui să fie pe deplin înțeles.

ELENA-RALUCA WEBER

printre rânduri

*Le-am dat o silabă
fără de strai
și-au îmbrăcat-o-n
Cuvânt...*

N-am recunoscut Pluralul.
*

Mi-au tăiat limba
de la rădăcină
și-au înlocuit-o cu
note de subsol...

Din text au lăsat
doar foarfeca dadaistă
și hramul unor pagini
neîncuvântate...

*,
Lor,
Le,
Li,
Lor,
Le horesc din Cuvinte,
o ie, și-un nai, și morminte....
*

Îi am deja pe toți în pori
cu eul lor și tăcerea lor
și uimirea.
I-aud cum ridică din umerii
altora
demult alterați...

Și mă lepăd de piele.

*

Să fii sprânceană de păpușar;
acolo, mimetic
se-ascund toate păpușile
subit adulte,
Păpuși suprapuse interogativ
fără de care
fășii din tăcerea de ieri
s-ar autointerpreta...

*

Mi-ai spus că nu ești nici măcar
suprafața unui nasture
de pe cămașa-mi
încheiată aleator...
mai degrabă ață.
Și-nsăilezi distrat crâmpie de vorbă.

Ne-așezăm din mers, pașii
se duc mai departe.
Fiecare Cuvânt cu Umbra lui,
numai noi fără.

De-aproape te văd la scară.

*

Tu ești
recuzita aceluiași Cuvânt
pe care l-ai aruncat
în rostire
pe când „eu” devenisem „noi”...

Te substitui veșmântului,
iar Cuvântul,
nud între „tine”,
caută Replica...

*

N-ai decât să-ți ajustezi
somnia,
doar-doar te-o cuprinde
veșmântul cernit
al păpușilor care nu știu
să se joace.

Oniricul doare când îi
(în)depărtezi picioarele,
Mutilat și aievea...

Pleapele-au plecat deja...

*

Mâinile tale
priveau
cum despleteam tăcerea,
treptat și copil.

Când să tăcem laolaltă,
mâinile-au oftat...

Diploma de Excelență AsCUS Provincia Corvina 2009

Prof. univ. dr. Maria Teresa LIUZZO

Distinsa scriitoare italiancă, editoare vice-director a revistei LE MUSE, dott. Honoris Causa in U.S.A. MARIA TERESA LIUZZO, a cărei operă este cunoscută în lume, este antologată elogios de marea critică internațională. De peste zece ani, între revistele noastre s-a perpetuat o fructuoasă colaborare, prin traduceri reciproce. D-sa este citită și în neolatina română, prin traducerea, publicarea și recenzarea creației poetice, de către Eugen Evu, Elena Sgondea, Marilena Rodica Chiretu... În replică, ea continuă să promoveze în Italia poezia română. Este scriitoare și dr. în psihologie Leibnitz University - Santa Fe, N.Mexico, U.S.A; este profesor de Psihologie și Literatură Modernă în U.S.A. Corespondent permanent la „Punți italo-americane-USA, și Noua Provincia corvina-Hunedoara, România.

Alături de eminentul critic – editorul Paulo BORRUTO, recent, a editat și un amplu vol . 2 al unei istorii literare universale, în care deasemenea, sunt antologați cei doi poeți hunedoreni. Pentru recentul ei volum liric MIOSOTIDE, (Floare de nu mă uita), AsCUS Provincia Corvina îi decernează a doua Diplomă de Excelență, succesiv.

INEDITE ÎN ROMÂNĂ

Tu ești versul

care mă stăpânește, tu, poezie,
iubit secretul meu,
ce porți numele meu
inima mea în gură pentru a le face
aceeași substanță a ta, pentru ca
niciodată să nu dispară
să nu se piardă
departe de rezidența sa.
Și mă ajungi
minune neașteptată,
deja uitată
și în iarna mea erupi,
migdal în floare tăiat în apus
să-mi indice arcul
tăcut al lunii, care tace
exaltând splendoarea sa.
Iar, apoi, ești noapte
și pe furiș, în mine urci,
scufunzi în mine sceptrul
și inima se luminează de stele.

Fă-mă din nou mama versurilor libere

ce au pentru sine orice splendoare,
sided înăuntrul cochiliei,

și nu mamă vitregă care să împăraștie
întunericul morții.
Lasă-mă să intru în pielea ta
fă ca orice limb să devină al meu,
și din orice parte a mea tu să îmi fii spațiul,
unica sferă a universului meu.

Mai mult decât spada emoția se adâncește

în sângele înfierbântat mai tare ca mustul
mai puțin crud decât drama vieții.
Dar dacă mă mângâi ca o margaretă,
petală după petală, cercetând,
adăugând galbenului ocrul inimii sale,
dacă-mi fixezi în tatuaj lila în violet
dezleg din nou haina mea de umbră.
Vino în mine, nu amăgi așteptarea.

Doar de tine e copleșită așteptarea mea

când te aștept și mă îmbrac de întuneric.
Inima este placată
dacă inima ta este pe gura nudă,
dacă visul se unește izvorului.
Înspre corpul meu în pupilele tale
copleșite de umbre și dorința mea

mâinilor tale încredințez,
pentru că tu o faci plasmă
și mi-o redai în pasiune și sânge.
În această iarnă, dragostea
ne unește într-o îmbrățișare
amestecă respirațiile noastre
și face culcuș corpurilor noastre.
E timpul tinereții noastre,
un fragment de etern,
care pentru tine mă face să mă întorc
în multiplele limfe ale vieții.
Te simt că te întorci,
un cânt de ape mă pătrunde
vârtejuri de extaz ating, cerul
este o ploaie de stele în camera asta...

Uneori mă gândesc ce vei face

când voi întreprinde
lungul drum
înspre orașul mut,
când mă voi plimba nevăzută
pe câmpiile tăcerii,

ce vor face ceilalți
când voi fi amintire
imagine decolorată,
dacă tu și ei
vă veți aminti chipul meu
și dacă de astă dată vor răsuna
în camerele goale
de mine cuvintele mele.
Voi fi poate mai vie
și mai prezentă atunci,
când voi fi fotoliul gol,
patul intact, mușcatele
fără îngrijirea mâinilor mele
și foile albe, stiloul
fără scriere. Mă vei avea, mă veți avea
în umbra imaginată, de mine
ce va aluneca pe pereți. Dar acum
dă-mi căldura corpului tău,
dă-mi vocea dragostei tale...

*trad. de Elena Daniela Sgondea
și Eugen Evu*

Frumoasa și talentata graficiană deveancă Simona Gabriela Locsei

Mic eseu despre metafizica Simonei Gabriela Locsei

Graficiană **Simona Gabriela Locsei** nu se revendică stilistic de la nicio școală, prin aceea că ea însăși este o vizionară practiciană, pentru care arta redevine divinație, demers inițiativ, cu țintă neo- soteriologică. Am redefini acest demers unul transmodern, în definiția unui Jacques Wunenburger a conceptului de sacru manifest în imaginar..." arta imaginarii, în metaimaginar și transimaginar este o experiență a sacralității niciodată privată,, ci interioară, împărtășită de membrii unei comunități (sau microgrupuri), prin intermediul limbajelor mitului și a ritualurilor religioase... Ea (arta de acest tip) devine instituție, se organizează în timp și spațiu..." În acest sens, arta Simonei Locsei apelează la structuri simbolice ale imageriei antice, predilect a celei privind ezotericul...Un ezoteric resurect, cu puternice linii de forță expresive, re-conceptualizante, înnoitoare. Astfel, simezele ei devin seminarii inițiatice și labirint cu efect magic, sugestionabil, aparent hipnotic.

Într-o lume în care informatizarea contrapune terifiant sistemul digital, virtualitatea însăși fiind un cod al captivității sinelui ca simbol auto-scrutător în abisal, această uimitoare artistă își zidește sanctuaric, conceptualizând metafizic, un labirint de susținere a Ființei proprii, întru katharsis. *Esențializând*, ea face un fel de regresivitate telepatică, prin auto-inducție, a memoriei ancestrale colective; scrutările ei sunt întrezăriri ale sacralității lumii, prin procedee tehnice de vitraliu, în care transparența spectrală se reordonează scarat, ca să exprime anima, prin Emoția existenței. Ontologia aceasta aparține unui transmodernism ca recurs pragmatic la compositorul (cosmic) al lumii, filtrând Emoția, afectele, stările revelatorii, metafizice. Firul, fiorul de argint transhumatic al metempsihozei, este omniprezent, fără a fi ostentativ, izvorând din profunzimea *ființei trezite în lume*.

În acest sens, se configurează un itinerar cum am spus, sanctuaric. Artista nu neagă crezul, ci interoghează (pios sau seismic) – un Deus Otiosus eliadesc. Tăgăda este de fapt strigătul menit să îmblânzească în lumină, un datum al umanului cenzurat prin moarte, eventual recuperatoriu al condiției adamice. Artista are o cultură remarcabilă, iar exprimarea predilectă prin tehnica vitraliului, (fragment spectral de curcubeu!) îmi sugerează o mare noblețe și un simț *al introspecției dinspre exterior (!) spre interior, ceea ce este deplin semnificativ pentru arta ei*.

Travaliul nedisimulat, curajos și in facto eroic, este amplu filosofic chiar dacă nuanțat - ezoteric, Simona Locsei nefiind însă un mistagog, ci o atletă a transfigurării și imanenței. Fără a friza eclecticismul sau sincretismele riscate de cei ce explorează retro și psihedelic în artele post- moderne, artista este cumva ritualică, ea re- consacră simboluri arhetipale, reprojectând conceptul transcendenței în areale tematice relevante, în arpegii definiții, așa cum este suita de generice ale simezelor ei: Transcendență, Între credință și tăgadă, Triunghiul iubirii...

Cu impecabil asimilata artă a compoziției, ea are fascinația liniei curbe, (spațiale) - suprapunând pe crucea vertical- orizontică, simboluri – cheie, neo-ghemtric: piramida egiptiană, spirala- cel mai antic semn cosmic uman- crucea bizantină, (conținută în aceasta), iar ideatic pledând teme ontice : maternitatea- fecunditatea, sensul sacrificial al renașterii, clopotul- rezonanței timp- spațiu- undă- vibrație- particulă, purgatoriul (ne- Dantesc, ci sapiențial?) cu inserții din eposul arhaic rural, (troița, adică basilica miniaturală, etc. Nonfigurativul „stihial” este înfruntat cu un superb senzualism feminin, recalibrant, cu simțul echilibrului intact).

Simona Gabriela Locsei este o vizionară care explorează zonele de interferență ale divinei empatii, cu sufletul omului Minunate „ tele- vedenii” simetrizând cumva catedralic, cu accente cromatice armonios sustenabile, înafara oricărui reproș.

O artistă pentru care ispita suprafețelor mari este a nesațiului de eliberare, de înaripare inefabilă, de aspirație și dacă vreți mântuire prin magia artei. Această căutare și aflare succint- fertilă a Divinității ubicue în Operă (omul din interregnum, vârful lanțului trofic- piramidal...) – multiplică ecouri de un sublim lirism original al Ființei, ceea ce dă creației Simonei Gabriela Locsei bucuria epopeică a existenței ca mister ce se ascunde arătându-se, și se arată când se ascunde. Eventuale vitralii ale acsetei mari artiste, în incinte arhitectonice rituale, ar merita să fie cerute de beneficiari. Estetismul unei atari arte îmblânzește orfic omul. Nu poți să nu o iubești pe această poetessă a iluminărilor.

(Eugen Evu)

Gabriela Goudenhooff
Simple marginalii la o carte incitantă*

Gabriela Ravaru (căsăt. Goudenhooff) a debutat editorial (editura QiM, Iași, 2005) cu volumul „Percepția de sine în spiritualitatea interbelică”. Cu luciditate rece, autoarea reușește un studiu comparatist al pleiadicilor filosofi români interbelici, așa numita „generație Criterion”: Cioran, Eliade, Noica, M. Vulcănescu, respectiv a doi aparținând altei generații, cu atingere pe firmamentul „îngâdurării” noastre: Nae Ionescu și Nichifor Crainic.

Mărturisind că se vrea o decodificare a modului cum „s-au perceput pe sine” aceste personaje ale condiției românești, a *dimensiunii românești* a existenței, ca să preluăm definirea lui Mircea Vulcănescu în fond, - probabil cel mai „înseninat” la vederea grupului astfel constelat,.. Gabriela Ravaru privește prin „oceanul întors”, scrutător și sistematic reflectând în cartea sa, redând modular probabil dilema însăși filosofiei românești, ardentă în anii cei mai fertili ai istoriei gândirii românești – cei antebelici, privind devianța spre dreapta a celor sus-numiți, într-un unghi ce ni se pare focalizat din Nae Ionescu. Acest „snop” de filosofi este meticolos glossat de autoare prin succederea grupului Criterion ce tinde a restaura cumva ceea ce inspirat numește „oglindea spartă în cioburi”, caleidoscop așadar, și care, mișcat redă *poliedrismul* sus-numitei pleiade, dacă nu a întregii condiții filosofice din acest spațiu și a

metafizicilor ce au emulat cotangente cu pleiada unui alt timp, de care ne îndepărtăm cu iuțeala, în opinia mea: Eminescu, Blaga, Brâncuși. Însă ținta studiului fiind una cu scop didactic universitar, să ne rezumăm la câteva observații fără nici o pretenție a specializării filosofice: autoarea etalează distant, nu riscă ispite sentențioase, atât reflecțiile pleiadicilor, cât și opiniile exegeților și criticilor ce abundă în timp.

Parcurgând cartea, am reluat pe sărite lecturi care în timp mi-au suscit interesul cu aceeași „grilă” a oceanului întors” – în primul rând Mircea Vulcănescu, apoi „Eliade” (Încercarea labirintului”, „Mitur, vise și mistere”, „Aspecte ale mitului”), Cioran (Eseuri, Tratat de descompunere, și mai ales „Pe culmile disperării” și „Ispita de a exista”). Cum Noica ar fi cel mai tulburător în nuanțatele opinii ale autoarei privitoare la afinitatea sa electivă cu Mircea Vulcănescu, (versus scepticismul cioranian recte radicalismul de dreapta al lui Nae Antonescu ?...) și paradoxal (!) respectiv la naționalismul noican pe care îl numesc e p i f a n i c - zalmoxian, poate sub influența atitudinală dinspre curentul protocronist (cel dezavuat destul de ipocrit de un Manolescu – așa opina că Gabriela Ravaru (Goudenhooff) intuiește cu finețe analitică și poetică – prin însăși arhitectura cărții, - rosturile Poietice ale gândirii și reprezentării Întregii Pleiade (aparent grupate, însă cosmic iluzorii!)

pentru ontologia românească. Las la om parte suma „ispitelor” ce transpare la toți acești filosofi din spațiul românesc al gândirii și revărsat apoi în afara locuirii strict paideumative: alienarea ființei heideggeriene, sub parabola platoniciană a Peșterii, sau dacă vreți a labirintului. Labirint – caleidoscop (reprezentare antică a creierului uman) ...și pe care Noica – cel „de la Păltiniș”, - îl va restaura (sic,n), metaforic – cvasi-poetic, prin retragerea în peșteră și soluția epifanică....Suntem în anul centenar al nașterii sale, astfel că cercetarea Gabrielei Ravaru merită a veni în atenția revistei sibiene revirment Cenaclul de la Păltiniș. Sugerez organizatorilor comemorării probabile în decembrie a.c.- la Plătiniș- invitarea acestei autoare la colocvii. Precizez că d-sa este lector universitar dr. La Universitatea din Oradea. Repet, marginaliile mele sunt fără pretenții exhaustive, evident, eu percepând –cum nuanțează autoarea, ca simplu lectorant cu savoarea lecturii, multidimeniunea pe care d-sa o numește „oglină ciobită”, care poate recompune un „mozaic” al gândirii existenței românești în spațiul magic, de splendoare conspectativă dacă vreți, al *Devenirii* noastre. Oare nu ar fi mai potrivit termenul de Re-Devenire ciclică, dacă vreți recesivă, cum scria Mircea Florian, care scria despre recesivitate ca structură a lumii... ?

Suntem oare captivi dualismului? Poate că viziunea lui Constantin Aslam asupra unui Noica *paradoxal*, poate fi extinsă la întreaga pleiadă! Ființa însăși este manifest paradoxală ne-raportabilă absolut la niciun timp, sau dacă vreți e de meditat ceea ce însuși Descartes atribuia raționalismului : metafizicului. La toți acești monștri sacri ar fi de reconsiderat ceva ce aparține derizoriului existenței biografice: frustrările, activitatea și efectele inconștientului (extensie la colectiv), psihologia inconștientului. La urma urmei, omul este suma distrugerilor sale, (a lumii), iar zeul Eros a căzut din Pantheon ca să revină recent ca tutelar în profania istoriei: fiecare dintre acești mari gânditori

își are o istorie reală în acest sens ce nu va trebui atribuită doar biografismului desuet sau telenovelistic, vezi bunăoară cazul Cioran, dar și „n” alții din pleiadele marilor cugetători ai lumii. Nu fac apologia lui Freud, nici măcar a lui Jung, însă parcă simțim nevoia explorărilor și de acest tip, în intimitatea ...percepției de sine nu doar interbelice: suntem într-un interminabil spațiu dintre războaie, suntem în Kali Iuga... Revenind la acest structuralism al existențelor ce par diferențiate, deși pot fi recompuse,... că este vorba de o condiție eteroclită (!) pe care Noica o manifestă cumva itinerant, ca practicant filosof și întemeietor de școală exact în apogeul de naufragiu al totalitarismului, rămâne de meditat încă mai acut în acest timp imediat – în profanul Istoriei.

Studiul Gabrielei Ravaru – Goudenhooff reușește sintetic a ne re-privi pe noi înșine, poeți sau (și) filosofi, scrutând condiția auto- contemplării pe care o numea Soreen Kierkegaard „despre noi înșine”. Poate că Noica pledând strictu-sensu epifanismul, retragerea filosofului din istorie, gest total anti- grecesc, ca să spun așa, este o nouă rătăcire, dar poate că este taumaturgie curată. Ciocnirile „plăcilor tectonice” ale acestor aștri ce ne tulbură pe măsură ce „timpul crește-n urma noastră, ne-ntunecăm” ...poate că sunt fenomene care vor reazeza un alt orizont al contemplării Ființei (românești) în mișcarea circulară a Timpului: precum în cer, așa și în ...labirinth pentru mine cel ce scrie predilect poezie, lectura aparentului „rece” studiu al dr. Gabriela Ravaru - Goudenhooff, este complementară la... poezia sa, recent descoperită, o poezie în care aplică interogativ- chinuitor și dintotdeauna condiționat – catarsic, psihanalitic și nuanțat eseistic, enunțuri ale Ființei proprii: ca o mirare în ciobul ogliindariului care aparent este „ciob”: ființa este eternă și nu poate fi sfărmată ci doar iluzoriu resimțită perceptiv ca fractură a Întregului.

Misterul ce ni se dezvăluie revelatoriu ne este Condiția iar revelatoriul Ființei nu poate stagna în conceptualizarea de „naționalist” ideologic, prin aceea că Poetul Filosof (și cu excepția lui Mircea Vulcănescu, toți cei abordați au fost și poeți, inclusiv Cioran, prin excelență Noica, iar prin nesațiul conștientării Mitului Eliade!) ... Scrutările acestei inteligente cercetătoare sunt o contribuție importantă

asupra celui mai tulburător (întru limpezire?!) domeniu al cunoașterii sinelui lumii prin și din percepția sinelui aparent ...ciobit, caleidoscopic. Recompunerile sunt de fapt ele însele revenirea unui Clar.

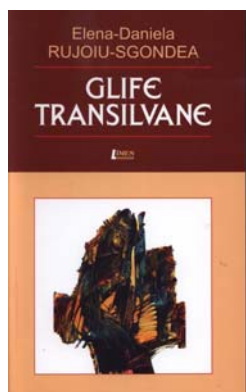
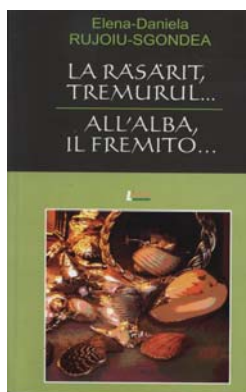
(Eugen Evu)

Gabriela Ravaru (Goudenhoof),
Percepția de sine în spiritualitatea interbelică, ed. QiM, Iași

Hunedoreni despre hunedoreni

ION SCOROBETE despre:

Elena Daniela Sgondea sau ECOUL AMFOREI

Într-un început de toamnă frumoasă, de acum câțiva ani în urmă, un amic ce se stabilise în Timișoara îmi oferă prilejul să o cunosc pe d-na Elena Sgondea, în împrejurarea profesiei care ne asigură existența materială, iar conjunctural eu îmi declin și profesiunea de suflet, ea însă, deși aflată la primul volum de poeme ieșite în lume a ținut ascuns că făptuiește acte de spirit și a trebuit ca abia mai târziu, printr-un alt prilej să aflu cine este cu adevărat. Astfel că, apropiindu-mă de revista prietenului nostru comun Eugen Evu, remarcabila Provincia Corvina, am primit vestea că Elena

„comite” poeme cu talent și nu numai că este bună vorbitoare de limbă italiană, cum mă convinsese, de altfel, la aceea primă întâlnire dar, iată că este și o excelentă traducătoare de literatură beletristică, de poezie, ceea ce nu ar fi la îndemâna oricui; lucrările ei de retroversiune româno-italiană fiind cele care mi-au dat avânt să-i citesc numai decât creațiile.

Poezia este, în opinia mea, un mod de a trăi, de a viețui a celor dotați de la creator cu înclinația accentuată spre defensivă, spre introspecțiune, a acelor ce au implantat în sinele lor intuiția perdantei iar dialogul cu acel perpetuum ce nu are formă, ce exprimă relația poetului cu natura ființei sale interioare ori cu lumea încojurătoare, ca prelude al morții, nu este decât scâncetul poetului ca semn că viața e ceea ce rămâne, ceea ce se transmite prin respirație, prin contact altfel spus, un releu ce asigură continuitatea dincolo de o aparență a discontinuului.

Deși Elena Sgondea scrie o poezie ciudată, cu asocieri stranii care nu se lasă cu ușurință descifrată, aparent un melanj care te întoarce la lectură, totuși poezia ei impresionează prin versul uscat, esențial, mulat pe aceea respirație scurtă, desenată pe haiku, pe siaj care provoacă imaginile prinse în fugă când privești un vârf de undă noaptea pe râul de munte în bătaia razelor de lună, aparent o inegalitate a substanței poetice care m-a trimis la superba artă a plasticizării lui Giacometti, de la care simt că a împrumutat desigur, volens nolens, procedeul artei arhaice, acel fetiș al disimetriei, al decantării care tinde spre simplificarea expresivă a textului, într-un cuvânt, poeta s-a adăpat parcă la izvoarele cubismului, a fovismului, de ce nu a artelor provenind din culturile primitive, surprinzând

printr-o gestică sincopată, prin repudierea detaliilor, a carnalității; lumea poetei fiind una a sobrietății, de un purism excesiv, lume în care nu au loc aglomerările de linii, de contexte, de semne impudice, ce aglutinează textele bolovănoase, specifice romantismului ori mai nou a artelor postmoderne. Acest aspect al creației Elenei Sgondea mi-a fost sugerat de formele cubice, ovale, terminate cu arcuri ale spațiului metaforic al elvețianului Giacometti, spațiu suprarealist în cele din urmă, care vizează în opera sa sculpturală “ceva mult mai complex decât reproducerea realității”, așa cum apreciază o comentatoare a galeriei sale diverse, își duce libertatea de a performa arta până la “implicarea în evidența plastică a ființei reprezentând întreaga dramă a solitudinii existențiale, a contradicției între necesitate și absurd”. Iată un fragment:”tu ai murit/când te-ai desprins/ori ai murit/când te-am întins?/de vină sunt/doar pașii mei/am să renunța/de-acum la ei/voi merge-n mâini!/când vor urca frunzele-n pom/eu voi zbura/cu mers de om.(Joc)”. Jocul, capcanele textuale ale poetei dau concretețe unor tentative imaginare care se rup, care taie filmul, destabilizează spațiul, îl divid, dar îl și recompun, îl remodelează din instantanee, secvențele nefiind altceva decât accente ale precarității și ale întâmplătorului lumii ce ne este dată, s-o trăim.

Spuneam într-o exegeză asupra poeziei amfitrioanei de astăzi că, o temă a operei sale este umbra “sunt umbra în umbre/ascund lumina/alti pasi/ alte urme ce duc.../o spaimă.(Sunt)”, spune poeta eliberând o tristețe, deși privirea peste umăr nu o preocupă într-atât încât să se lase copleșită ci, dimpotrivă dragostea, suferința, ne dezvăluie chiar adresa sa cea mai ascunsă, mai păzită, a fi “într-o poezie de vis”, care e însăși iubirea ce nu o ocolește căci, cum se vede îi declară iubitului, câteva file mai încolo, cu un fel de amenințare “mă vei pierde mereu/să nu mă afli/de bucurii efemere/ca norii/scriind răsăritul/pe dunga de foc și de aur a soarelui/viitor/sărutat cu privirile. (Să nu mă afli)”. Evaluând, deci, mai riguros poemele din Glife transilvane, am găsit că poeta posedă un șirag de abordări cărora încearcă să le dea suplețe în căutările sale tensionate, își modelează lumea însuflețind obiectele care evocă luxul, precum perlele, sideful, eșarfa de roze, dar nu este indiferentă nici la obiectele cele mai puțin atrăgătoare, cum sunt dosarele, ordinea lucrurilor, imaginile desfrunzite, etc. Aflându-se, astfel cum n-am spus, între mișcare și gest, poezia Elenei Sgondea traversează momentele febrile ale neostenitei căutări, se face ecoul frământărilor sale juruite, al climatului sinusoidal care erodează fără conținere, cum palmele sculptorului își șlefuesc materia primă până la stadiul de incandescență artizanală.

Ecouri italiene

Elena Daniela SGONDEA

Nata il 11 dicembre 1969, nella città di „Palia” – Orastie, provincia di Hunedoara. I primi esperimenti letterari nel periodo liceale.

Ha collaborato con le poesie nelle riviste: Tribuna, Arhipelag, Provincia Corvina, Le muse (Italia), Il Convivio (Sicilia), Rivista Agero News (Germania), Romanian Vip (U.S.A.), Cenaclul de la Paltinis, Vatra Veche, Poesis, Ardealul Literar si Artistic, Colocvii Culturale Quotidiane anche per la stampa del paese e Italia. Raccomandazioni critiche costante favorevoli nelle riviste di cultura ed arte, quotidiani, le presenze nelle

trasmissioni radio e TV. L'autrice è possessora di numerosi trofei internazionali in Italia ed Germania, premi e medaglie avendo una prodigiosa attività di interpretare dal italiano in romeno ed dal romeno in italiano per gli numerosi autori dalla Romania e dall'Italia. È membra fondatrice della Accademia Internazionale “Il Convivio” Sicilia. È inserita nelle Antologie internazionali e La Storia della letteratura 2008-2010 (vol. 1 e 2) in Italia, capitolo “Scrittori stranieri”.

È redattrice per il capitolo interpretazioni della rivista “Nova

Provincia Corvina”. Nell 2009 crea l’Associazione e la casa editrice Pro-Isis. Mette la candidatura per intrare nell’Unione dei Scrittori dalla Romania come membra. Simultaneo con l’attività letteraria fra la creazione propria interpretandosi in italiano la poesia, Elena Daniela Sgondea continua un notevole lavoro per conoscenza reciproco dei autori romeni e italiani contemporanei. “Elena Daniela Sgondea é stata ed continua essere per me, per noi, una poetessa della espressione costrittiva, riduzionista e fondamentale, una poesia di sostanza e luminosità ineffabile, con le tente aforistiche, fissando la scintilla rivelatoria così come il sole brilla sulla punta de l’ago oppure come gli “hajjini” sanno sorprendere analogico, per esempio, luccichio di una stella nella goccia di guazza, il sorriso di una galassia, dentro una conchiglia perlacea spiralata... Le perle sono il risultato meraviglioso dell lucido muto e nascosto determinati del graffio del filo di sabbia sull mollusco del cuore”...Per la nuova lirica nello spazio della Transilvania, Elena Sgondea é una continua rivelazione, sottile-energica, un richiamo continuo della empatia ed del mistero che ci unisce a noi tutti attraverso la parola poetica. Lei esprime, in genere, la meraviglia oppure

l’estasi miracoloso che si scopre elevato solamente a quelli che credono in loro stessi sacralizzando ogni sussulto osservando ogni movimento della natura in risonanza con lo spirito. La passione delle fase di questi sentimenti eminentemente poetiche della esistenza é una bruciatura bianca verso dorato...” (Eugen Evu)

Opera

Debutto editoriale e lancio con il volume di poesia (Schizzi di un ritratto e motivi nipponici) “Ancora no...” Ed. Destin, la prefazione Eugen Evu e Petrisor Ciorobea; “Glife transilvane/ Effigi transilvane”, Ed. Limes, edizione bilingua romeno-italiano, la prefazione realizzata del Dott. Prof. Leonardo Saraceni (Italia), Karl Lubomirski (Austria) Eugen Evu (la grafica Radu Rosian e Ion Urda); “La rasarit, tremurul.../All’alba il fremito...” Ed. Limes, Edizione bilingua romeno-italiano, la prefazione Gheorghe Perian, la postfazione Ion Chichere ed Eugen Evu (la grafica Torino Bocaniciu). In lavoro “La memoria della pietra” edizione bilingua romeno-italiano (la prefazione realizzata di Alexandru Zotta) e “L’istante quanto la notte”- haiku, edizione bilingua, prefazione Eugen Evu.

Dialoguri

Ada IONESCU

PORTRET / Ioan Evu, vocea de aur a Hunedoarei

... Spiritul său ajunge la oameni prin muzica și versurile sale.

PROFIL

Născut. 19.02.1953.

Studii. Liceul de Cultură Generală Nr. 2, Hunedoara.

Curs postliceal de calificare.

Profesie. Depanator utilaje de calcul și de scris. Actualmente șomer.

Familie. Divorțat, un băiat.

Membru al Uniunii Scriitorilor, Ioan Evu este poet, prozator, cronicar literar, tălmăcitor din lirica germană, cantautor, chitarist, membru fondator și lider al grupului muzical Canon. Redactor al revistelor literare „Provincia Corvina”, „Ardealul literar” și „Contraatac”, hunedoreanul a fost premiat la festivaluri naționale de poezie și muzică și la Festivalul național de proză scurtă „Marin Preda”, în 1982. În 2004 a obținut Premiul Uniunii Scriitorilor pentru volumul „Însoțitorul umbrei”.

Un poet catalogat atipic

Inclus de criticii literari în tradiționalism, neoclasicism ori catalogat drept transmodernist, Ioan Evu susține că nu se revendică de la niciun curent sau mișcare literară. „Nu-mi plac etichetele, dar pentru că am debutat editorial în 1982, am fost «prins» în generația poezilor optzeciști. Câțiva critici literari m-au numit «transmodernist», ceea ce nu-mi displace, însă eu mă consider un poet atipic”, a concluzionat scriitorul hunedorean.

Din momentul debutului, până azi, a publicat unsprezece volume, însă nu se grăbește atunci când editează o carte, se hotărăște greu să o dea la tipar. Crede că poezia trebuie să parcurgă un lung „stagi de sertar”, timp în care scriitorul revine asupra versurilor de nenumărate ori. „Nu sunt adeptul sloganului grafoman «anul și cartea»”, a adăugat Evu.

Prima carte, ca prima iubire

Dacă îl întrebi care este volumul său preferat, dintre cele tipărite până acum, Ioan Evu ezită să răspundă. „Fiecare carte este ca un copil și mă aflu în postura ingrătă a tatălui nevoit să recunoască pe care dintre fii îl iubește mai mult. Cu toate acestea, o «slăbiciune» tot există: volumul de debut („Fereastră de apă”), are ceva din parfumul primei iubiri”. Povestește cu vagă nostalgie de vremurile de dinainte de '90, când între oameni exista mai multă solidaritate izvorâtă din revolta față de regim. „Eu nu am simțit cenzura decât în cărți. Când eram pe scenă, cânta toată sala cu noi, chiar și melodii cu texte subversive. Cu toate acestea, nu mă pot erija într-un dizident; sunt cel mult un opozant al sistemului”.

„Nu contează cât de lung am părul”

Povestește amuzat cum, invitați la o emisiune, înainte de '89, membrilor trupei le-au fost impuse canoanele regimului. „Eu, care aveam părul lung, dar am refuzat să mă tund, am fost, totuși, nevoit să îl strâng la spate și să îl ascund. În schimb Grațian Ordean, Mircea Goian și Adalbert Hampel au fost obligați să își radă bărbile, încât au devenit de nerecunoscut”.

Întrebări și răspunsuri

Care e cel mai recent proiect finalizat?

Un volum intitulat „Biografia durerii”. E o antologie de tălmăciri din lirica poetului austriac Thomas Bernhard, pe care am realizat-o împreună cu Theresia Haas, cu sprijinul Ministerului Federal al Culturii din Austria.

Cum se numește noul volum propriu, pregătit pentru tipar?

„Lacrima verticală”. Titlul e provizoriu și, desigur, nu am stabilit încă un termen la care l-aș putea publica. Revin pe textele mele ca pe un palimpsest.

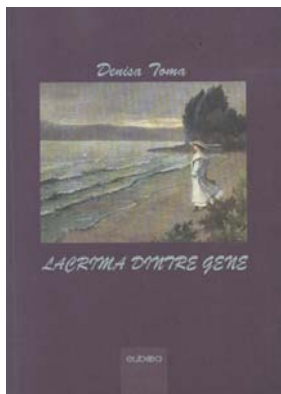
Ce-i place

„Când mă trezesc dimineța și mă privesc în oglindă – să nu-mi fie rușine de mine. Prețuiesc sinceritatea, curățenia sufletească, prietenia. Poeții preferați sunt Blaga, Eminescu, Stănescu, Elytis, Montale și Saint-John Perse”.

Ce nu-i place

„Degringolada stârnită de politic în social, care a generat derapajul atâtor identități morale. Eu nu trăiesc pe de-a-ntregul în acest timp, ci sunt trăit de istorie – o ipocrizie căreia mă iluzionez cu gândul că nu-i sunt părtaș”. (din **Adevărul de seară**)

**Eugen Evu despre ...
Denisa Toma
Lacrima dintre gene**

Editura Eubee

La umbra cărților în floare, preluând memorabila sintagmă a lui Cornel Ungureanu, prin formație culturală și profesione, și sub efectul bibliofiliei de tradiție- deloc a celei pe care semioticianul Umberto Eco o psihanalizează „policer”-aplicat în Numele trandafirului, ...Denisa Toma debutează spectaculos cu o carte de eseuri și memorialistică – impregnate ingenios de repere biografice și ...bibliografice; acestea subînțelegând o situare în livrescul enumerativ întrețesut cu impresii- extracții sintetice, ecouri ale marcajelor afectului propriu și rezonant, afin, cu un mare număr de glossați textual și rafinat pedintați în texte, dacă vreți reanimați a participa colocvial la – de fapt- un solilocviu. Unul autoreferențial, cu intacta memorie – i-aș spune regresivă, a trăirilor vârstelor. Etape ale arderii, restaurate în pagini evocatoare de fină tensiune epică, nuanțat livrescă.

Dumitru Hurubă conchide că Denisa Toma nu ar căuta „efecte de conflict”, suspansul de care este avid cel care e avid cititorul ...fiind în chiar stilul narativ, unul alert și am spune tensionat- senzual al autoarei. Dealtfel o impresie personală a mea în fugarele clipe de dialog banal, stăruie: Denisa Toma este enigmatică și greu de citit ca o carte anume păstrată, cum spune chiar ea : „dintre acelea ce nu se împrumută nimănu”... Însă pledoaria cutare din internet, pentru „lectura publică”, e o falsă cheie... Cred că o astfel de carte (sau om), se cer citite în singurătate, așa cum au fost scrise. Eventual trăite.

Viața este personajul principal al scrierilor ei. Viața la persoana întâia se

repovestește altfel, explicitul devine paradoxal incifrare, unora îmbiindu-le esențe, iar prozele adună sincretic cumva, un mozaic, așa cum chiar definește undeva intenționat ... Deschidem cartea cu o „ars epica” a lecturii, ca „regulă”, în care Denisa Toma definește pragmatic o „relație specială a cărții cu cititorul”... Mai clar, o artă a cititului. Denisa Toma este undeva în interiorul propriei creații, dar empatic caută o cheie semiotică și o „răsuțește” în ideea borgesiană a „paradisului cărții și lecturii”. Borges a fost orb și bibliotecar, iar eseurile sale ne sunt de ajutor ca să înțelegem demersul – țintă a Denisei Toma, bibliotecara.

Laborioasă și după ani mulți în zona de miraj a tezaurului scris, autoarea glosează cărțile- reper- în propria-i carte, care se zidește ca memorie aproape telepatică, aidoma zonei intermediare dintre veghe și vis...Abundența conotativă la nume și opere nu se resimte „contaminant” livresc în stilul autoarei. Desigur, un eclecticism inerent unei astfel de glossări- abordări există, dar sporește șarmul pentru lectorul cultivat. O nuanță de „infern al tandreței” de M. Yourcenier, poate și marele clasicis rus, tolstoian, ci nu desotojevskian, în fine, Ibrăileanu sau „ascunsul” Caragiale, despre care nu prea știm...transpar fără a strica impresia de carte bine zidită.

Denisa Toma este migălos, caligrafic-laborioasă și o astfel de elaborare ar rămâne ceva rece fără o interpretare psihanalistă, în cheie semiotică. Dar mă rezum la rându-i doar la impresii de cititor, considerând că lectura își va alege singură cititorul elevat, inițiat așadar. Nu constat în carte un bibliofilism de genul definit chiar de autoare – cu tonus de mini- conferință- în primul eseu pe care explicit îl proclamă, ori invocă a fi clamat de alții, ca fiind „senzorial, olfactiv, tactil, epidermic, un contact deloc de neglijat” strictu-sensu cu obiectul cărții. („Nici o carte nu miroase la fel cu alta”).

Nici măcar cu „dragostea (lecturii) devenită viciu”, oricât de seducătoare e

metafora. Toma îl evocă pe însuși Dante, cu sugestia infernului subscrisționat pe frontispiciul tenebros al subcorticalui parabolă din trilogie „Lasciati ogni speranza”, vuoi... Într-adevăr, există un infern dantesc în actul scrierii adânci, precum și episodul formidabil al Limbului, despre care recent am scris un eseu cu o zi înainte de a mi se dărui cartea!. (coincidentia?) .

Denisa Toma are ceea ce Caragiale, măturisitul idol- prim-preferat. (Caragiale în aeternum, text la Medalioane de Zigu Ornea) al „insulei” (misterioase și robinsoniene,? n.) – numea „memorie monstruoasă”, dar și un afect de tip empatic uimitor, rodnic, captivant.

Tehnica ei este de comentariu în interiorul textului propriu, de tip eseistic-filosofic, contangent vag cu epicul rememorării una reselectivă, cu miza pe estetic și moral, *desigur*. Un fin simț polemic abia de tresare, al bunului simț ce aparține generației „rezistente prin cultură”, într-o istorie a „obsedantelor decenii”, prin extensie. Cultura aleasă și dramatic alternând cu biografismul conținut, dau forță cărții ei, indiferent prin ce „capcane,” ne încearcă. Ascuțimea narației și sinceritatea sunt complementare : „ Îmi aleg și triez eliminatoriu prietenii în funcție de gradul în care îl simpatizează, îl simt și îl asimilează pe Caragiale” . (cit. Id.). Severitatea aceasta este discutabilă, însă comentariul despre Caragiale (inclusiv la „Calendarul după Caragiale, Curtea Veche Publishing, 2002) – pare a fi reper auto-indus în propria-i definiție: aici scriitorul Denisa Toma este total contopit cu cititorul Denisa Toma, cum de altfel și în alte comentarii critice.

În textele cărții apar scurte pasaje de legătură – descriptivă, menite a spori „ story-ul, și a diminua răceala severă (...) a informației livești, sau a estompa în epos, nerăbdarea lecturii de suprafață. Se interpun ornamental evocări romantice, cu parfum de vechio, de stampă, de romanță desuetă, de „ curte veche” a la maniere Mateină. Frecvența evocărilor de acest tip

este relevantă în a decodifica o viziune labirintică a cunoașterii, a memoriei, a contemplării sublunare, cu fascinație pleadică. Patrimoniul vast al scrisului universal este perindat, fie și nominal sau hașurat. Un palimpsest cu predilecție pe Arte, muzică, pictură, capodopere- mai ales franceze și ruse- așadar un itinerar reparcus rememorativ, un traseu „ magic” al inițierii „cumva alchimice”. Case vechi, străzi, parcuri, din țară sau din Franța, dar și evocarea „matricei” paideumatice a Văii Mureșului, ori recursuri într-o tinerețe școlară și studențească, cultul pentru persoane – model (profesoara „ decisivă”), iarși pasaje cu obsesive câmpuri de lavandă, rozmarin, fie crânguri de plop tremurători pe Mureș, sau aiurea, pe „calea destinului” în sudul Parisului, la Adriatică, în Bucureștii d’antan, ori prin basilici, cafenele, ca și numeroase nume- cheie pentru erudiția autoarei, una autentică, debordantă: Mozart, Ceikovski, Rossini, Marcello, Socrate, Aristotel, Karenina, Madam Bovary- asta pe doar una din pagini.

Impregnarea aceasta terifiantă de locuri și nume, sensuri și trimiteri, frenezia retrării prin scriere și trepidăția unui patos, unei verve unice, sunt semnificative la lectura strict de informație conținută, dar și co-participare afectivă, cum în spectacolul unei majestuoase incinte sacre, în care se contopesc extactic, ritualic, cultic, creatoul cu creația.

Denisa Toma recuperează prin re-povestirea de acest tip, selectivă- exigentă etic și estetic, o îndelungă răbdare de a ieși „ la lumina tiparului”. Pare a se căuta pe sine, în sensul oglingirii în ceilalți. Pare a lega sinoptic, modular, mozaicat, compozit așadar, o oglindă vastă, boltită cu fruntea, timpul trăit, călătoriile ca niște cărți și oamenii cunoscuți, cu timpul acum-ului tot mai apăsător, tot mai greul-pământului, teluric, stihial sau applatizant.

O carte măturisitoare și a mărturiei, o care a regăsirii și a interferențelor ce par subordonate unui datum, unui destin, însă asumat și luminător, vindecător. Evocarea

sentimentală abia se întrevăde, din nu știu ce rețineri delicate; absența umorului dă în întreg un frison al unei grații reci, de elf pe umărul memoriei. Piesa „Trenul pierdut” ar merita o dezvoltare în roman. Uluiitor cum habitatul autoarei în orașul- triaj Simeria, poate, ar putea fi semnatificat ca un munte de observare nu doar al trenurilor, destinelor, du-te vino-ului și semafoarelor între lumi și vămi, ci și al timpului astronomic-astrofizic, dar și celui al duratei, al interiorității, dar și al „bibliotecii vii” în care nu acel Vierme de bibliotecă din celebra pictură germană, evocat și de Eco este cel bine înțeles de Denisa Toma, ci celălalt, omul care își

trăiește, în fapt, propriile-i cărți, neavând timp sau altceva, a le scrie și pentru ceilalți.... Remarcabila Denisa Toma este – ca preferință a mea, și cea din „Va, pensiero”, „L’air du temps”, ori „Viața pariziană”, repet, miezuri virtuale demne a fi dezvoltate ca romane. Lacrima dintre gene este tremurată, suspendată, într-adevăr cum scrie Denisa Toma : „ mai valoroasă decât tot aurul acestei lumi”... Este lacrima care vede.

...Deoarece „c’est ma vie, c’est moi meme, c’est pourquoi j’aime ...(la vie) ...d’un immense amour”.

Critica tânără-

Alina KAVERSZNYIUC (Orăștie)

Elena Daniela SGONDEA

Isis- Anima Mundi

Lecturând cărțile **Elenei Daniela Sgondea***, asistăm o geneză a lumilor imagine, o racordare la matrice, o suprapunere de straturi : „ Sunt umbre în umbre/ ce duc nicăieri”. Este spaima contactului placentar dintre eul matur și sinele infantil: „O spaimă din care/ Revin în lumină/ Pe iedera/ ochilor tăi”. Creatoarea acestei poezii, pare aruncată în afara misterului existențial de către un sistem de cenzuri, care o condamnă pe aceasta la un destin creator, la perpetua încercare de revelare și recuperare a totalității pierdute: „Sunt șoapte în șoapte.../ Sunt versuri ascunse în vers/ E un timp care curge invers”. De fapt, e un timp răsturnat, o cădere din pleroma copilăriei și un exil extramuros... Am putea așeza această poezie sub semnul periferității destinului adult: „Semăn cu mine/ Din altă lume/ Cândva/ Am fost un copac prea grăbit/ Aveam rădăcinile în trunchi/ și coroana în bucle”. Și atunci, este vorba de trecere (curgere), fluiditate heracliteană, timp ireversibil) de dorința de întoarcere (pelerinaj, căutare, rătăcire)... Mama se mișcă într-o lume pe care o controlează prin vibrațiile propriei făpturi: „Moartea a însemnat palmile/ din pântecul mamei născând/ ...înainte de timp/ Cu mâini rugătoare spre cer/ Privirea pe cruce oprită/ cine-i poate desluși/ răbdarea.../ și ordinea lucrurilor”. Mama îi transmite copilului sensibilitatea pentru lumea fantasmatică și îi oferă instrumentele de interpretare a ei în registru magic, o revelare a morții, acest necunoscut „M”... responsabilă involuntar de venirea mai devreme a copilului pe lume, ea este resimțită ca o inițiatore în secretele lumii „ de dincolo”, acel simț al nimănui, în care făptura umană este sechestrată. Omul este o ființă duală, aclătuțită dintr-un orb și un sfetnic. Orbul, sufletul inconștient, participă la ANIMA MUNDI, în timp ce, sfetnicul, spiritul conștient participă la Intellectul Divin.

Așa percep eu această poezie deschisă între somn și cuvinte: ”Și cum poezia este poeta însăși, aș extrage semnificativ : „Nu eu am făcut poeziile, ci ele m-au făcut pe mine”. Numai astfel ești un adevărat poet, când ești capabil să-ți întorci ochii spre a privi spre sine însuși. Devii atunci subiect și obiect, totodată poet, actor și spectator.

Glife transilvane, La răsărit tremurul, ed. Limes 2009

Salonul de carte Hunedoara: Ioan Evu lansând volumul lui Thomas Bernhard, alături de Dumitru Hurubă și Mariana Pândaru- Bârgău

Gabriela GOUDENHOOF *

CAFEA ÎN « EV » DE SPERANȚĂ Bucurii de toamnă, Eugen Evu la 65 de ani

Zi de toamnă în Sibiu, topit în culorile toamnei scurse cald pe frescele bisericilor, pe treptele tocite de vreme, răsucite fățiș pe sub Podul Minciunilor, sărutându-se otrăvitor și cu bătrâne apărându-și zidurile casei de fotografiile noastre precum cerberii mitologici în Piața aurarilor. Am șezut în Sibiul medieval, cu urechea ascultătoare spre turiștii care băteau Piața Mare și m-am gândit cât de bătute de turiști sunt alte piețe mari europene poate nici măcar la fel de frumoase, apoi mi-am savurat limonada sub mierea începutului de toamnă printre fetele ce-și scuzau în engleză neîmplinirile amoroase, ferindu-se de curiozitatea chelnerilor, și, sub ochii toropiți ce-abia se țineau deschiși sub bătrânețea acoperișurilor, străjuind încă Turnul Sfatului, am mulțumit nimănui în mod special, pentru cea după amiază binecuvântată.

În zori am pornit spre Hunedoara să-l întâlnesc pe « clovn », așa cum îl numise securitatea hărțuitoare pe poetul Eugen Evu, pe care vremurile l-au încercat ca fierul în foc și pe care l-am găsit tânăr, frumos și într-o efervescență de neoprit la cei 65 de ani tocmai împliniți în septembrie. Am băut o cafea, am vorbit, flămânzi de cuvinte ca niște vechi și buni camarazi de arme și rime, am râs, am ascultat, am plecat cu părere de rău și cu brațele încărcate de cărți dăruite. « La mulți ani, prietene clovn! » În gândul meu ți-am dăruit deja căsuța visată pe Valea Streiului, departe de dogoarea betonului care se hrănește nedrept ca un

cancer, din creierul și oasele noastre. Nu închin un pahar de vin, beau doar niște banele antibiotice și mă rog pentru încă astfel de zile de toamnă, pentru prieteni, pentru viață, pentru încă un « ev de speranță »

**autoarea este lector dr. la Univ. Oradea, Facultatea de Științe Politice și Științele Comunicării*

Victoria STOIAN

Sonete postmoderne

„Arta sonetului nu se va perima niciodată, ea este pentru hunedoreanca **Victoria Stoian** cea mai înaltă vibrație a sufletului ei: prozodia clasică, tiparul sonor și substanțial, aparțin culturii inimii, registrului empatic cu natura, inteligența naturii, sublimând în expresia cea mai rezonantă cu arhetipul. Aici nu se poate trișa, aici ești, simți, comunică, sau deloc. Sonetele ei sunt perlate, au ornamentală estetică sau, dacă vrei, ceva din acea artă a broderiei ingenios- feminine, care „vindecă” pe o cămașă arsura de țigară, cusând cu mîgală de mărtișor, o mică floare, geometrîzînd cumva ...inefabilul”. Sonetul devine în caligrafia autoarei, un fel de fagure virtual. Efectul de catarsis al sonetului are perenitatea magiei și în modernitate, prin aceea că dimensiunea sufletească are este una cosmică, în particula cuvîntului, ca energie. „În bucle, falii sau spirală”, scrierea lirică a poetei hunedorence este grafem-semn și freamăt straniu deopotrivă, prin care Psyche urzește și descîntă leac posibil pentru ocrotirea de stihial din „realul delirant”, așadar are o funcție esoterică și o aură subțire de practicianism al isihasmului... laicizat...via bucoviniană...”. (eugen evu, Prefață)

Ispita clasicistă ...

Victoria STOIAN

În preajma ta

De ce dorești iubito, cum te iubesc să-ți spun,
Când știi că tu ești noaptea cu cazne și dorinți?
În miez de noapte, ruga, se-nalță către sfinți,
În preajma ta, nevrotic, vorbesc ca un nebun!
Monahii bat mătăni cu ochii la icoane,
Eu ard în focul Ghenei, privindu-te pe tine,

Splendoarea-ți, răsăritul l-ar face de rușine!

Păcatul meu îl iartă! –a câta oară,

Doamne?

Cuvintele, rostite și-ar pierde înțelesul,

Aș dezgoli tot jarul, ce îl numesc iubire,

Cât nu le spun, stai prinsă în nevăzute fire,

Ce tainic te fixează și nu-ți pierzi

interesul...

Fadoul lung vibrează, passion și

sentimente,

Mă prăbușesc în noaptea-ți cu străluciri

demente.

Constantin STANCU

.....POEZIA PĂMÂNTULUI

Radu IGNA

Radu Igna se întoarce cu fața spre Țara Hațegului, privește dincolo de dealuri și de Muntele Retezat, caută valul care a

modelat această țară din țară, ascultă cumva cerul și ascultă pământul pentru a descoperi tainele care au fost, care sunt și care vor fi peste albastrul acesta de Țara Hațegului rupt din oglinzile muntelui. Scriitorul a strâns în inima sa, în pagini de caiet de elev silitor, date despre oameni,

vâltoarea faptelor, scrierile cronicarilor despre o zonă mirifică a României. A avut răbdarea de aduna, de a căuta, de a studia și de a fixa pentru viitor imaginea unui loc în care s-au întâmplat atâtea și în care oamenii au găsit vocația de a trăi românește în stil propriu, la confluența Banatului cu Transilvania și Valea Jiului, aproape de Mureș, pe valea Streiului, sub umbrele adânci luminoase ale Retezatului. Ajuns la o vârstă a viziunii calme Radu Igna pune în cartea sa „**VOCAȚIA CULTURALĂ A HAȚEGULUI**” – Editura „Gligor Hașa” , Deva – 2009, istoria spirituală a locului, acel loc în care istoricii au lăcrimat și în care nu pot tăgădui fenomenul românesc într-o zonă magnetic spirituală și în care te poți pierde sub ninsori de poveste, există doar posibilitatea de a găsi ieșirea prin cer, ca să-l parafrazăm pe Marin Sorescu. Autorul are o notă, un fel de epistolă pentru cititor și pentru locuitorul Hațegului, în care pune degetul pe rana istoriei și spune lucrurilor pe nume: „*Eu cred că viața noastră are sens atunci când luptăm împotriva uitării*” apelând la un citat din **Emilian Ezechil**.

Dar cuvintele autorului spun cumva mai mult: „*Uitarea, ceața ce se lasă cu fiecare zi peste ziua ce a trecut.*” În căutarea sa, Radu Igna redescoperă o țară frumoasă și spiritul locului ce vine de undeva de departe, străjuită de râuri de munte, de păduri care te învâluie, de muntele care te înalță doar privind la el. Hațegul are un fel de vocație, de cetate de țară. Scriitorul a căutat să fie obiectiv și a adunat cât mai multe însemnări, cât mai multe cărți despre acest loc și a descoperit că multe personalități au pus ceva din viața lor, ceva din timpul și necuvintele lor în cărți care au reflectat spiritul Țării Hațegului, că oamenii au fost credincioși și până la urmă acea zvârcolire de credință a făcut să conviețuiască la un loc ortodocși, catolici, greco – catolici sau reformați și să lase semne că se poate și altfel, un fel de zonă liberă a credinței, poate unică pe harta creștină a lumii.

Cartea începe cu acele **cărți** care au strâns în cuvinte taina ținutului, apoi sunt note despre cărțile unor importante personalități care au descoperit zona cu interes și bucurie: **Condica Hațegului, după Nicolae Iorga, Hațegul așa cum apare în Cronica Banatului scrisă de Nicolae Stoica de Hațeg, continuă cu plângerea călugărului Efreim pentru mânăstirea Prislop**. Radu Igna caută esența vremurilor: istoria vicariatului greco- catolic, sau istoria specifică locului la începutul evului mediu românesc, pentru a face o călătorie cu **Romulus Vuia** prin ținut și prin zona vecină a Pădurenilor, insistă pe călătoria făcut de **Aron Densușianu** cândva, sau pe **graiul** locului pus în evidență de **Ovid Densușianu**, pentru a prezenta **modelul hațegan** așa cum l-a văzut Adrian Andrei Rusu. Preocuparea lui Radu Igna pentru zonă a mers mult mai adânc, a prezentat obsesia colonelului **Zagoriț** pentru Țara Hațegului ca locul unde a fost Sarmizegetusa lui Decebal, sau pe strădaniile unui arheolog aproape necunoscut care a trăit în vatra Hațegului, **Hristache Tatu** care a căutat mărturii despre istoria dacilor aici, la intersecția marilor bulevarde ale istoriei. Eroismul românilor a fost reflectat **în istoria unui batalion de vânători de munte**, o istorie a militarului român care biruie timpul, vremurile, tradiția și moartea într-un mod special.

Despre aprovizionarea cu apă în Dacia romană a scris **Gică Băieștean**, arătând tehnici sau soluții pentru viața civilizată din Dacia romană, ca efect al puterii care știe ce vrea într-o provincie care lupta continuu, până la autodistrugere. Epoca din anii 1950 – 1960 este pusă în evidență și în contrast cu marile perioade ale istoriei prin **registrele simple** ale unui inspector școlar, spiritul contorsionat al vremurilor apare din procesele verbale ale unor funcționari care erau presați de politic să facă lucruri contrare istoriei. E un mod de abordare simplu și relevant, viața a lăsat urme în marea arhivă a lumii.

Această panoramă a zonei a fost atent studiată de Radu Igna și ne prezintă esența, uneori descoperă lucruri contradictorii și refuzate de vremuri, prin cărți aruncate la deșeu, la topit, le recuperează cu dragoste pentru că era ceva mirific, fascinant: pântecul istoriei unde s-a format poporul român. Au fost ani buni în care Radu Igna a strâns date, cărți, scrieri unele nepublicate și care nu ar fi avut șansa să fie publicate înainte de 1989, a avut răbdarea de a se împotrivi uitării, a prins portretul unui **anonim** ca Mihai Baiu, ce a lăsat manuscrise în urma sa, mult mai interesante decât scrierile de rutină de astăzi. Dar autorul pune în evidență și operele unor importanți scriitori care au scris despre țara aceasta, de la **Jokai Mor** cu povestea mitul lui Față Neagră, de la **Gligor Hașa** care a scris despre tainele istoriei poporului dac, punând, apoi, în evidență amintirile silvășene ale lui **Cecilia Terezia Bolchiș - Tătaru**, prezentând mișcarea literară a poezilor de Hațeg ca **Romulus Constantinescu**, **Ionel Amărieței** sau **Ionel Drăgănescu**. Nu sunt uitate zărele care au apărut la Hațeg, ca **Arena**, **Columna** sau **Cuvântul adevărului**. Chiar și **fotografiile** sunt amintiți, cei care au prins clipa de aur a țării în fotografii memorabile: **Aurel Anca** sau **Horvath Josef**, ori pictorii care au adus un strop de viață în culoarea anotimpului de Hațeg precum **Gulie Gheorghe** sau **Vasiloni Drăgălin**. Inspirat, autorul încheie cu o notă de prezentare a cărții, în limba română și limba engleză.

Ca un mit al omului de Hațeg se evidențiază **Ioan Munteanu**, memorandist din zonă, judecat de puterile vremii pentru că a difuzat Memorandumul Românilor în

zonă într-o vreme grea pentru români, în anii 1892, sub guvernare străină. Eroul, aproape anonim, are doar o **cruce** în cimitirul din Hațeg, semn că a trăit aici și a murit demn, că a rezistat procesului politic de la Cluj din anul 1894 și că la întrebările judecătorului a răspuns simplu în logica românului care se vrea liber, alături de marile personalități care au luptat pentru istoria românilor în stil românesc ca **dr. Ioan Rațiu**. Meritoriu pentru Radu Igna sunt acele pasaje extrase din procesul care a avut loc la Cluj ca un moment de demnitate și iluminare a intelectualului român la vreme de cumpănă pentru istoria neamului. Autorul a stăruit mult până să poată ajunge la acele dosare de la Cluj în care era prins în stilul justiției vremii viața oamenilor, a memorandiștilor. Autorul cărții scrie: *"Până când a trăit Ioan Munteanu? Am apelat la arhivele orașului. Nu există date din acea vreme. A trăit oare pe vremea Marii Uniri din 1918? Posibil. Ar fi împlinit 73 de ani, judecând că s-a născut în 1845. Și ce s-a întâmplat în viața lui de la întoarcerea de la Cluj? Cu siguranță, nu a fost primit cu urale ..."* Dar cartea aceasta de aducere aminte și învățătură a profesorului pentru elevul necunoscut din România, începe cu un pasaj scris de Ovid Densușianu : *„Drumul ce duce de pe vale Streiului spre Hațeg „pă su vini, cum se zice în graiul locului, ori de pe coastele ce ascund Silvașul se vede desfășurându-se una din cele mai frumoase priveliști de poezie a pământului românesc"* Cartea merită citită pentru că **poezia locului** ne face mai buni, iar un răsărit de soare în aerul rece de munte din Țara Hațegului pictează o lumină ireală peste cei ca au fost, ce sunt, ce vor fi ...

Arena de la Orăștie

Elena Sgondea - „*Nobila Donna*“ a poeziei, a lansat la Sala „ARENA” din Orăștie, două volume bilingve româno-italiene. Este vorba de „*Glifē transilvane*”(ed. Polidava) și „*La răsărit, tremurul...*”(ed. Limes Cluj). Evenimentul, organizat de Asociația „PRO-ISIS” Orăștie, a avut loc în 23 octombrie. A fost prezent Consulul General al Italiei la Timișoara, Excelența Sa **Manlio GIUFFRIDA**, invitat de onoare.

Ideea Isis, cultul liric - feeric al familiei

Elena Daniela Rujoiu Sgondea s-a născut în Orăștie, iar debutul publicistic a fost consemnat în paginile revistei „Palia” din orașul natal. Este considerată un adevărat ambasador al culturii universale, promovând literatura românească în Italia și pe cea italiană, în România. Dintre cele mai recente și mai importante premii obținute de „Nobila Donna” a poeziei, amintim doar: Medalia de argint și titlul de „Nobila Donna Heraldică”, sub egida Accademiei „Francesco Petrarca” – Capranica/Roma, iulie 2007; Premiul Italia și Coppa Roma, „Literată a secolului XXI”, sub înaltul Patronat al Statului Italian, al Statului Vatican și al Regiunii Lazio – 2007; Premiul literar-artistic „Una rosa per Santa Rosa” al Academiei Internaționale „Francesco Petrarca”, format din Premiul Viterbo cu Medalion și „Pocalul lui Petrarca” (aur pur, donat de Papa Ioan Paul al II-lea acestei Asociații). Superpremio ex-aequo, pentru cea mai bună operă din concurs la Prima Ediție a Premiului Literar Internațional „Il sentiero dei Briganti”, organizat cu înaltul Patronat al Statului Italian, al Statului Vatican, al Senatului italian, al Ambasadelor Externe, al Consiliului Comunal și al Regiunilor din Europa, al Asesoratului de Cultură și Turism, al Regiunilor Lazio, Toscana, Umbria, Comunita Toscana dell’Alta Tuscia Laziale, Municipiul Viterbo (septembrie 2007)... A tradus din Maria Teresa Liuzzo, Piera Rosi Cellant, Eugen Evu, Delma Cigarini, Gabriella Meloni, Giovanni Formaggio, Angelo Manitta, Vanni Speranza, Maria Rosa Gelli. Au scris elogios despre ea Eugen Evu, Ion Chichere, Mircea Petean, Constantin Stancu, eminenta academician Maria Teresa Liuzzo, academician Paolo Burruto și critici italieni, austrieci și germani.

Dedicații lirice

Ionel Marin

Vânătorul de curcubee

Vânător de curcubeie rare,
Poetul Evu văzut de Lumină
A fost chemat la Cina cea de taină
A Cuvintelor.
Nevindecat încă, umilit, hărțuit
Ne-a deschis tuturor cămărilor inimii,
Spărgând neantul cu bulgări de lumină,
Spre devenirea fecundă a Armoniilor.
Porțile vremii le deschide pentru urmași,
Sădind în Noi gladiole de afecțiune,
Punți făuritoare de înțelegere,adică,
"Curcubeie ale împăcării"

A scos tatuajele durerii din misterul
Slovei, eternă Epifanie.
Fântână din Ardeal, izvor roditor
De feciore-cuvinte, arde pur
În culcușul straniu al metaforei.
Învăluit în smerenia unei lacrimi,
Lacrime Sinelui dezgolit și purtător,
Prin inocenta pulsație a Poeziei,
De vibrații ale luminii desăvârșite.
În rezonanță cu energiile cosmice
Prin Cartea întâlnirilor împrăștiate
Sugestiv frăția, îmblânzește Spiritul,
Purificând și altoind dorurile...
Arde vibrând pe genunchii luminii
Propriile trepte preapline de Constelațiile
Evlui aprins de scânteia nemuririi.

Muguraș Maria Petrescu

Poemul tradus, poemul comentat ...

Arrière-garde - Gigachakre în migrare – (*Arrière-garde* –
Gigachakras Drifted Away in Migration –)

„*Arunc harpoane și lassere /rebel cum m-ai zidit /preaiubitor
cum te-ai ascuns /și toate pe tine te așteaptă /pe tine te rabdă. Pe tine te
vânează.*” = ”I throw harpoons and lasers /as rebel as you have cast
me /and much too loving while you’ve hidden /they will all expect for
thee /and for thee they’ll all do suffer. /Yet, they all will do hunt thee.“

Mă întâlnesc cu Eugen Evu prin oraș. Îl invit să urce în mașină. Odată instalat îmi spune *ex abrupto*: „Trăim vremuri groaznice, uite ce se întâmplă!” Nu pot să spun de ce, dar remarcă lui nu mă surprinde, senzorialul lui exacerbat este la cote de alarmă maximă. Și, cred eu, nu de ieri de azi.

„La început a fost Cuvântul și Cuvântul *era la* Dumnezeu și Dumnezeu *era* Cuvântul”, adică de la divin, adică de la un singur și unic punct de origine, sau de la Aeon, de la „orfania divinului” = “the divine’s lonely oneness” (expresie deosebit de frumoasă, dar greu de tradus în limba engleză, am încercat să o redăm printr-o metaforă, capabilă să învăluie misterul creației, nu neapărat umane, cât și literare). *Orfania cuvântului* înseamnă nu numai unicitatea în singurătate, sau singurătatea privată de dragoste (de orice fel ar fi ea), ci și criza de comunicare, imposibilitatea ei, un Babel lipsit de noimă, care în final l-a tulburat pe Aeon. Numai că rebeli sau răzvrățiți, oamenii au reușit fără prea multă greutate să strice tot ce ar fi putut să fie „armonia universală” (cât de mult s-a demitizat această sintagmă, cât de mult s-a erodat încât astăzi aproape că nu mai are nici o valoare). Și ne mai mirăm?! Stricăciunea a venit de la început, adică o dată cu „pomul cunoștinței binelui și răului”, iar Dumnezeu, în toată cuprinderea lui, a știut dinainte că omul – perfecțiunea creată asemenea divinității – avea să prefere (și

încă repede de tot) decăderea, iscoada, contorsiunea sufletească, dorința de a cunoaște, ba mai mult dorința de a se situa deasupra Creatorului, ajungând să se străduiască din răspuțeri să creeze particula de materie primară a universului și să treacă încă viu dincolo de bariera de nenegociat cu moartea, acest refren poetic, repetativ concluziv: „Ca viață până și moartea / Se repetă” = “As a life death in itself /Keeps on rolling on and on.” Și tot din această atitudine automat au derivat frica și teama, sentimentul de hăituire, care nu vine de la Dumnezeu („Domnul este luminarea mea și mântuirea mea; de cine mă voi teme? Domnul este apărătorul vieții mele; de cine mă voi înfricoșa?” Psalmul 26). Omul a triumfat, dar este chiar adevărat? Exacerbarea fricii în general și a temerii de necunoscut în special, mai ales a celei de moarte și a ceea ce se întâmplă după moarte l-au făcut pe om să caute de-a lungul timpului nenumărate explicații.

Dumnezeu s-a supărat, iar omenirea a fost cuprinsă de o stare de disperare, vecină cu neputința. Într-o postură de *arrière garde*, ea mășăluiește megalomanitic în derută. Totul este exprimat în propoziții scurte, enunțative. Într-un talmeș-balmeș total, tabloul este apocaliptic și uriaș, iar poetul rămâne neutru atât din punctul lui de vedere față de imagine, cât și a tabloului în sine față de el însuși, echidistanța sau neutralitatea spunându-și cuvântul doar în alegerea elementelor. Este un fel de viermuială

nebună, lipsită de sens și deșartă, într-o migrație învâlmășită a nălucilor. În fața acestui tablou, Eugen Evu nu este nici abătut, nici trist și nici trufaș. El este pur și simplu un spectator care constată. Echidistanța sau neutralitatea se văd și din evitarea intenționată a prunumelor și adjectivelor posesive.

Cuvintele cu greutate, de regulă exprimate prin substantive, suntacompaniate doar de articol, totul devind o definiție cu rang de axiomă. Deși scrisă în vers alb, *Arrière-garde - Gigachakre în migrare - (Arrière-garde - Gigachakras Drifted Away in Migration -)* are o muzicalitate interioară dată tocmai de cadența și frazele scurt explicative. Cuvântul cheie, element al tabloului, există la începutul fiecărui enunț, dând textului o densitate extremă, o forță interioară uriașă, covârșitoare, ceva care ține de verbul francez *écraser = a strivi* și de o presiune ce redă încătușarea în această *speranță unică*. („Regnurile underground complice cu cele coparticipative /pe verticala rebelă. /Criza comunicării precipită eonul /artele devin toate moarte bolnavă de sine. /foi de autoobservație. /Câmpurile de tragere ale ființei /transferă molecula în giga-memorie...” = “The kingdoms accomplice in the underground /With those co-participators /in the rebel vertical. /The crisis of communication troubles the aeon /arts turn into a death which is sick in itself. /Everything is but scraps of introspection. /The fields tilled with the

roots of humanity /turn out the molecule into a giga-memory.../”). Contemplarea acestui tablou se petrece la timpul prezent, care este pentru noi limitativ și extrem de scurt, viitorul ca timp verbal fiind folosit doar de vreo două ori, pentru că oricum este precar și lipsit de perspectivă sau speranță.

În final, ne întoarcem la Dumnezeu, fără de care întrebările privitoare la o nouă cunoaștere vor rămâne ca „Cicloul /smulgând din memoria lumii /o nouă cunoaștere?” = “Is the Cyclone /extorting from the world’s memory /a new gnosis?” sau ca celebra întrebare rostită de Hamlet (“To be or not to be, that is the question” = „A fi sau a nu fi, aceasta-i întrebarea”, „Craniul meu rostogolit pe / Celălalt țărâm al Eonului /își cântă furtunile”. Furtuna sau mai bine zis raportul omului cu Cel Preaiubit sunt de peste două mii de ani în sufletele noastre. „Arunc harpoane și lassere /rebel cum m-ai zidit /preaiubit cum te-ai ascuns /și toate pe tine te așteaptă /pe tine te rabdă. Pe tine te vânează. /” = “I throw harpoons and lasers /as rebel as you have cast me /and much too loving while you’ve hidden /they will all expect for thee /and for thee they’ll all do suffer. /Yet, they all will do hunt thee.”

Oricât de incredibil vi s-ar părea, *Arrière-garde - Gigachakre în migrare - (Arrière-garde - Gigachakras Drifted Away in Migration -)* este o rugă.

***Arrière-garde -
Gigachakras Drifted Away in Migration -***

Gardens which by themselves pick up
one by one their cavernous rottenness.
As a life death in itself
Keeps on rolling on and on.

The kingdoms accomplice in the
underground
With those co-participators
in the rebel vertical.

The crisis of communication troubles the
aeon
arts turn into a death which is sick in itself.
Everything is but scraps of introspection.
The fields tilled with the roots of humanity
turn out the molecule into a giga-memory.
Does the phreatic remember frenetically
the amphibian proto-genesis?
The mammary glands of the ocean

hanging up in the dualism of the
procreation.
Oh, the hermaphrodite scripts. The
madness of waters
regressing within the chlorophyll and the
cold barriers
of the semantic nests... The divine's lonely
oneness.
The mimetic hermetism of the chakras.
Worn out of its sap deity, your body a flat
blind orgasm.
The change of perception according to
which
The synapses pierce tragically
 The smile of the mind...
The twin wind
vectors algorithms of words
with brilliant snows on the back
 calling thee!
The woman who possesses you in your
sleep
The divine bare-shouldered insinuation
laying you down on your back
with that very sacred hunger of oneself
of mother-creation.
In mollusca
As in giga-chakras drifted away in
migration.
As a life death in itself
Keeps on rolling on and on.
Arts which by themselves pick up
one by one their cavernous rottenness.
Seeds which draw back
multiplying the cold light
of the essences.
Do we burn too much?
Much more closer the stellary murmur
(of the African bees?) Is the Cyclone
extorting from the world's memory
a new gnosis?
The madness of a lucidity
Which derives from the Hibris?

Do we forget what death hides from us?
The ammonites and the small little clouds
Into the splendour of the Sons of the Sky.
Who are you, the one who defends
yourself
Misleadingly promising consolation?
Energies toll in my head with a resonant
sound
Will they make themselves obvious
Within this synergic race?
Bygone echoes and songs
come back to the present... As if
somewhere
they're rejected by a finiteness
or maybe the deity that the genii
of the Schizo-hermeneutic Magna
don't talk about cause they're dying with
sleep?
My skull forward rolled
On the other shore of the Aeon
 tempests sing to themselves
I throw harpoons and lasers
as rebel as you have cast me
and much too loving while you've hidden
they will all expect for thee
and for thee they'll all do suffer.
 Yet, they all will do hunt thee.
In mollusca
As in giga-chakras
 in migration...
Arts which by themselves pick up
 the second awakening
As a life death in itself
Keeps on rolling on and on

English version by
Muguraș Maria Petrescu

**Din volumul «The Latest Romance»
- autori Muguraș Maria Petrescu și Eugen
Evu*

**Aserțiuni la epica Dariei Dalin
-o încercare euristică-**

Dacă nu erai fiul sau fiica mea, cine știe unde, când, cine s-ar fi născut din altă dorință împreună-n acel extaz otrăgamic, acea stare „nelumească”, acel ritual al Doinei întru întreire, cum alegorica Psyche, jucăușa, îi suspină lui Eros, nesățiosul...de sine...

Ea este tentată prin scris...de a învălui în atlazuri și narcoze, ceea ce numește în cheie poetică, „chinuitoarea

zvârcolire a dorinței” ... Așadar acuză lucidă, rece, ceea ce i se întâmplă prin reprimare... Am căutat să evit tocmai oroarea indusă de ororile ei, de trauma celui „mort purtat” mental, celui story în care descrie cum a îmbrățișat mormântului unui

„ el”: Citez: „ Când, însă, am aflat cum stăteam cu iubirea, târziu, mult prea târziu și-i mai spun...I-am mângâiat mormântul cum pe el nu l-am mângâiat niciodată și-am sărutat țărâna cum niciodată nu l-am sărutat...”

„ Mult prea târziu” ? Așadar contrapunct al revelației d’antan, când (în romanul „ Il y a du temps” ..., încă mai era Timp. Timpul duratei, desigur, timpul muririi. Căci asta facem trăind, murim...Și răgaz (sfânt răgazul lui Holderlin...), al Mărturisirii. Și al utopiei: că El, timpul, poate fi încetinit măcar, în extazul unui „ceva” suspendat dimpreună, prin împreunarea a Doi într-UNUL androginic... (Dan Constantinescu- Nicora zice : „Dempreunul de a fi”)...

Teroarea ca regresie în memorie a iubirii – agonia ca extaz...

*

Scrisul poate fi drog (narcoză alinătoare, psihedelizm, arta- underground... – prin sublimare în estetic, în ideal, teoriile toate au fost tranșate de cei mai reci scribi ai psihanalizei... altora.

...Mitul prometic, mitul peșterii platonice, mitul Orfeu- Euridice, **mitul lui Sisif...Voila !**

La finele cărții... ”Zvârcolirea dorinței” este fals- rezolvată prin reprimare.... Femeinitatea – alegoric Valea (apa, timpul iluzoriu trăit, substanța primordială- viața, sângele pământului- viul instabil...etc-, citez: „ se ducea din ce în ce mai departe „ ..pe când „El” – Muntele...” se înalță, de netrecut”... Peiorativ zicând,... Apa din Munte izvorăște și se va întoarce- prin ..circuitul apei în natură”, asupra-i, spre a-l fertiliza...

Muntele- Uriașul Mitiopoetic (...), aici, nu este escaladat, ci doar metaforic „ nemuritor și rece”, de netrecut...Aspirația nu este de a-l escalada spre a-l domina..., („Bărbat trebuia, Doamne, să mă fi făcut!” („Este timp,...), ci este Dorul inefabil, dorul de sine (oglindit în El...), un dor orgasmic, irepresibil, de ne- reprimat, altfel „ zvârcolește chinuitor” nu doar sufletul, senzualitatea, ci și Spiritul captiv... Or scrisul alegoric este in facto unul soteriologic, nuanțând mistic jubilația ludică dintre Eros (Erato) și Psyche...

„Mă sforțam s-o opresc” (dorința, foamea energetică de energia- insemnator, masculinitatea...) - este opturantă, este auto-destructivă, prin exces de ardere reprimată... este suprimare de sine a naturii. Este țipăt înnăbușit al cărnii, al materiei-matriceale...

El - 2, ivit după celălalt (cel mort, cel îmbrățișat ca mormânt, sărutat ca mormânt-memorie, fetiș, icon, etc) – iată ce spune. „Nu am venit pentru această sărbătoare...” ..dar nu pentru ea am venit,...Nu. Nici pentru anchetă n-am venit. Am venit să împart cu tine tot ce am, ...” Ce? „ Tot. Banii? Casa??? Timpul? ...Tot! Doar să vrei.” (pag. 140, Lacrimile tulipanului).

„ Îți dau tot. Tot ce am. Tot ce vrei. Și-ți voi da tot ce-mi vei cere” ...

„ Chiar crezi că-ți stă în putere să-mi dai tot, tot ce-ți voi cere „?”

- Cere-mi!

(*Paradoxal ordin- rugămintă al celuilalt El...*).

În interiorul (sferic al) textului, aici, este cheia- parabola acelei zvârcoliri- dorințe reprimite, asta în sens euristic....Textualismul pe care îl defineam undeva este aici un act, gest empiric- catharsic, de „ autovindecare” : prin scriere, prin dialogul interior, cu forța remarcabilă a unui psihanalist pentru care paginile cumva jurnaliere sunt foi de auto-observație cu patos poetic și senzual- feminist. Ceea ce numeam „starea orgasmică a transcrierii (transa scriiturii!?) -”, evident virtuală, este o transfigurare ce ia proporții simbolice delirante:

EL: - „(Cere-mi!)”

- Vreau toate clipele... zilele... nopțile... Anii.... Viața... Îmi vreau viața înapoi!”.

...Aici, poarta cărții se închide mut, ecoul memoriei frustrate de un destin (datum) alienant, provocat de cauzalitatea - real, deschide un hiat, este deschidere întru închidere, cum ar spune Noica.

*

Am rătăcit pe undeva romanele de tipul „Madamme Bovary”, ori cele ale Hortensiei Papadat Bengescu... Există texte-discursuri-teme-masculine, feminine și există texte hermafrodite.... Hermafrodisiace, voila! Există separație care „zvârcolește dorințele”, le distruge....

Iată ce spune Joyce Carol... „Impulsul creației, ca și cel al distrugerii (subl. n), rămâne un mister absolut”... Iar altcineva, un rapsod din Nord: „Pe pământ avem două șanse: credința și arta”... Între aceste două aserțiuni, consider, se află cheia magică a cărților dariene...

Entitatea suflet- spirit care – nostalgic- paradisiacă (vezi romanul bilingv „ *Este vreme*) caută regăsirea divinului prin dialog (de fapt monolog interior) cu El absolut, cu Creatorul umanului: cel ce a sigilat Condiția omului în Dualitate... Recesivitatea lumii, esențială... În captivitate sexuală prin diferențiere paradoxală: *convergența în divergență*... Atracția contrariilor, chinuitoare, conflictuală ab initio... Motivația ?

„ Creșteți, înmulțiți-vă, umpleți pământul” ..

*

Știu că un text autopsiat astfel, psihanalitic, este dificil de suportat. Apelul prozopoematic al epicii acesteia terifiată de marile interogații... (terror mentis) – sete catarsic, empiric, patetic, uneori dramatic, esențialmente tragic... Mitul lui Orfeu aici, este mai mult al unei Euridice subînțeleasă ca într-o fatidică complicitate cu demonul paznic al Apei subterane (a subconștienului cavernos...) Lethe, Apa Uitării, de fapt Hades-ul.

Însă ar fi prea simplu și nedrept: epica autoarei Daria Dalin este impregnată până la paroxismul cel mai dureros, (și comunicat prin afinitate afectivă la lectoranți...) – de o teribilă sete de iubire... Numai că Ea, Eva- Femeia (Viața) ...marcată de un Fatum insuportabil sieși (...), nu bărbat s-ar fi vrut, ci Femeia Inocenței Primare, paradisiacă, înainte de a fi fost înșelată de Entitatea intrusă numită Diavolul... (Șarpele este acolo simbolul teluric, al energiei Kundalini, în cheie ezoterică).

*

El - celălalt, care vine nu la sărbătoarea mulțimii, ci pentru a o cere – nu este cel așteptat.... Nu poate să-i redea Viața înapoi, ci eventual- „dacă ea vrea”,- să îi dea continuitate altfel, recuperatorie prin consolare și ardoare reciprocă..., o etapă de ardere-mpreună.... Trăind cu mai videocătoare bucurie de a fi... A mai fi.

(Un exeget francez avea sintagma: „frustrarea femininului ca creație secundară”...).

Iată de ce cărțile (patru la număr) Dariei Dalin încă ascund cititorului neavizat, un *Har* al *hărniciei creatoare*, re- creatoare, iar epitetul „orgasmic” nu trebui să o ducă-n eroarea ... falsei pudori... bovarice! Cât jăruie moncit trauma, ireparabilul unei mefiențe, în fond,... prudente prin exces, deprimant și nedorit, (de Anima), totuși,... Misterul creației oscilează instabil între atitudinea religioasă, și cea a artei, necum profane...

Eugen Evu, Septembrie, 2010

** text din cartea „(B)logosfera”- eseuri și referințe*

Rezonanțe neo latine

Wally Findlas Galleries

Grafica espagnola de Lluís Ribas/
via Santiago Montobbio de Balanzo por Eugen Evu

Sinopsi:

Xerrada col·loqui obert que mantindran **Lluís Ribas**, artista i pintor, i **Santiago Montobbio**, poeta, sobre l'actual exposició que presenta l'Espai Lluís Ribas Wally Findlay: "Tharrats & Lluís Ribas". La

mostra recull una sèrie d'obres de Tharrats, abastant les seves diferents èpoques i expressions artístiques, des de les pintures a l'oli, maculatures, tècniques mixtes i fins i tot un tapís de gran format.

Pel que fa a Lluís Ribas, es presenten aquí algunes obres de la seva darrera col·lecció, "Els colors del blanc", i una obra inèdita del seu treball més recent, una reflexió sobre el pas del temps. Encara que amb tan diferent llenguatge i forma d'expressió, totalment oposada, aquests dos artistes han aconseguit transmetre la seva força i sensibilitat al públic, gràcies a la seva coherent i sòlida trajectòria professional.

Lluís Ribas, El Masnou, (Barcelona) 1949. Artista pintor. Comença els seus estudis de pintura als nou anys amb l'artista José Mª Martínez. Als 14 anys entra a l'Escola Massana, de Barcelona on estudia publicitat. Des de l'any 1975 es dedica exclusivament a la pintura. Fins l'any 2009 ha presentat més de 100 exposicions individuals a diferents països, i ha participat a nombroses col·lectives. Té publicats 11 llibres sobre la seva obra. L'any 1995 inaugura la seva pròpia galeria

d'Art a Sant Cugat del Vallès, l'Espai Lluís Ribas. El 1998 la prestigiosa firma Wally Findlay Galleries el contracta en exclusiva pels Estats Units d'Amèrica on exposa a les diferents sales d'aquesta companyia regularment.

Santiago Montobbio, Barcelona, 1966. Poeta. Llicenciat en Dret i en Filologia Hispànica per la Universitat de Barcelona. Professor d'ESADE i de la UNED. Va publicar per primera vegada com a poeta a la Revista de Occidente el 1988. Ha publicat els seus treballs arreu del món, així com una antologia de la seva poesia a França (Le théologien dissident, Éditions Atelier la Feugrai, París, 2008). Ha merescut el reconeixement espontani d'il·lustres autors que destaquen la bellesa, força i profunditat de la seva poesia. Ha estat traduït a l'anglès, francès, italià, alemany, romanès, danès i portuguès.

Elegia 44

Mâine voi urca pe muntele cel mai înalt pe care mi l-am imaginat vreodată. Fără îndoială, faptele nu există, există numai imaginea mea despre ele, imaginea pe care o descriu în cuvinte. Numai cuvintele există și de ce vă mirați? De ce râdeți batjocoritor? Voi nici n-ați ști că există dacă n-ar fi cuvintele mele care ies, fonem cu fonem, din acest instrument muzical numit gură. Aș putea să fluier, desigur, aș putea să fac scat, cum ne-a învățat luis armstrong încă de pe la 1924, dar am ales să vă spun cuvinte, numai așa veți pricepe că ne întoarcem la începuturi, că orice copac va prinde rădăcinile la cer, ca râurile deschise de fulger între norii de grindină, că tot ceea ce pipăiți, miroșiți, vedeți, iubiți, urâți nu este decât iluzie, ah, cât de ușor a fost să vă mint! Suntem deja la început, atunci nu era decât cuvântul, cel pe care îl voi dărui clipă de clipă de aici, de pe muntele cel mai înalt pe care mi l-am imaginat vreodată.

